

A BIZOTTSÁG (EU) 2015/1222 RENDELETE**(2015. július 24.)****a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról****(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 18. cikke (3) bekezdésének b) pontjára és (5) bekezdésére,

mivel:

- (1) Létfonosságú egy teljes mértékben működő és összekapcsolt belső energiapiac sürgős kialakítása az olyan célkitűzések eléréséhez, mint az energiaellátás biztonságának fenntartása, a versenyképesség növelése és annak biztosítása, hogy valamennyi fogyasztó megfizethető áron tudjon energiát vásárolni. A villamos energia jól működő belső piacának megfelelő ösztönzőket kell biztosítani a termelők számára új energiatermelési lehetőségekbe történő beruházásokhoz, ideértve a megújuló energiaforrásokból származó villamos energiát is, különös figyelmet fordítva az Unió energiapiacának legelszigeteltebb tagállamaira és régióira. A jól működő piacnak megfelelő intézkedésekkel kell motiválni a fogyasztókat az energia hatékonyabb felhasználására, aminek előfeltétele egy biztonságos energiaellátás.
- (2) Az energiaellátás biztonsága a közbiztonság alapvető eleme, ezért elválaszthatatlanul kötődik a belső villamosenergia-piac hatékony működéséhez és a tagállamok elszigetelt piacainak integrációjához. A villamos energia csak a hálózaton keresztül juthat el az Unió polgáraihoz. A működő villamosenergia-piacok, főként a hálózatok és a villamosenergia-ellátáshoz kapcsolódó egyéb eszközök, elengedhetetlenek a közbiztonsághoz, a gazdaság versenyképességéhez és az Unió polgárainak jólétéhez.
- (3) A 714/2009/EK rendelet megkülönböztetésmentes szabályokat ír elő a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekhez és különösen szabályokat ír elő a kapacitásfelosztáshoz és a szűk keresztmetszetek kezeléséhez a határkereszteső villamosenergia-áramlásokat érintő rendszerösszekötők és átviteli hálózatok tekintetében. Egy valóban integrált villamosenergia-piac megvalósítása érdekében fontos a kapacitásfelosztásra, a szűk keresztmetszetek kezelésére és a villamosenergia-kereskedelemre vonatkozó jelenlegi szabályok további harmonizálása. Ez a rendelet ezért minimumszabályokat határoz meg – a folyamat végpontjaként megvalósítandó – egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsoláshoz azzal a céllal, hogy a fogyasztók érdekében egyértelmű jogi keretet biztosítson a kapacitásfelosztás és a szűk keresztmetszetek kezelésének hatékony és korszerű rendszeréhez, elősegítve ezáltal az Unió egész területére kiterjedő villamosenergia-kereskedelmet, lehetővé téve a hálózat hatékonyabb kihasználását és fokozva a versenyt.
- (4) Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás megvalósításához az átvitelrendszer-üzemeltetőknek koordinált módon kell kiszámítaniuk a rendelkezésre álló határkereszteső kapacitásokat. Ennek érdekében olyan közös hálózatmodell kell kialakítaniuk, amely órára lebontva tartalmazza a termelés, a terhelés és a hálózat állapotának becsléseit. A rendelkezésre álló kapacitások kiszámítása alapesetben az úgynevezett áramlásalapú számítási módszer szerint történik, amely figyelembe veszi a különböző útvonalakon keresztül áramló villamos energia mennyiségét és optimalizálja az egymástól nagyban függő hálózatokban rendelkezésre álló kapacitásokat. A rendelkezésre álló határkereszteső kapacitás kell, hogy jelentse a fontos bemeneti adatok egyikét a további számítási folyamathoz, amelynek során párosítják a villamosenergia-tőzsdék által összegyűjtött valamennyi uniós ajánlatot, gazdasági szempontból optimális módon figyelembe véve a rendelkezésre álló határkereszteső kapacitást. Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás biztosítja, hogy a villamos energia rendszerint azon területek felől, ahol alacsonyak az árak, azon területek felé áramoljon, ahol magasak az árak.
- (5) A piac-összekapcsolás üzemeltetője (a továbbiakban: „piacösszekapcsolás-üzemeltető”) egy erre a célra szolgáló algoritmussal végzi el az ajánlatok optimális párosítását. A számítás eredményeit megkülönböztetésmentesen minden villamosenergia-tőzsde rendelkezésére kell bocsátani. A piacösszekapcsolás-üzemeltető által végzett számítás eredményei alapján a villamosenergia-tőzsdéknek tájékoztatniuk kell ügyfeleiket a teljesült ajánlatokról.

⁽¹⁾ HL L 211., 2009.8.14., 15. o.

Ezt követően a villamos energia hálózaton keresztüli átvitelét a piacösszekapcsolás-üzemeltető számítása alapján kell megvalósítani. Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás folyamata is hasonló, azzal a különbséggel, hogy a napon belüli összekapcsolásnál az adott nap során folyamatos eljárásra, míg a másnapi piac-összekapcsolásnál csupán egyszeri számításra kerül sor.

- (6) A másnapi és a napon belüli piaci időtávokra vonatkozó kapacitászámítást legalább regionális szinten kell koordinálni azért, hogy megbízható legyen a kapacitászámítás és hogy optimális kapacitás álljon a piac rendelkezésére. A bemeneti adatok, a számítási módszer és a validálási követelmények meghatározása érdekében közös regionális kapacitászámítási módszertanokat kell kidolgozni. A rendelkezésre álló kapacitásra vonatkozó információkat hatékony kapacitászámítással időben kell frissíteni a legújabb információk alapján.
- (7) Az övezetközi kapacitások kiszámításának két lehetséges módszere van: áramlásalapú és összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú. A másnapi és a napon belüli kapacitászámításnál, ahol az övezetközi kapacitás nagyfokú kölcsönös függést mutat az ajánlattételi övezetek között, az áramlásalapú módszertant kell elsődleges megközelítésként alkalmazni. Az áramlásalapú módszertan csak akkor vezethető be, ha már egyeztettek a piaci szereplőkkel és azok elegendő felkészülési időt kaptak a zavartalan átálláshoz. Az összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú módszertan csak olyan régiókban alkalmazható, ahol az övezetközi kapacitások kevésbé függenek egymástól, és kimutatható, hogy az áramlásalapú módszertan használata nem jelentene hozzáadott értéket.
- (8) Az övezetközi kapacitás összehangolt módon történő kiszámítása érdekében egy, az európai összekapcsolt rendszert képviselő közös hálózatmodellt kell kialakítani az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás céljából. A közös hálózatmodellnek magában kell foglalnia az átviteli rendszer modelljét, valamint az övezetközi kapacitás kiszámítása szempontjából releváns termelőegységek és felhasználók elhelyezkedését. A közös hálózatmodell létrehozásához létfontosságú az, hogy mindegyik átvitelirendszer-üzemeltető pontos és aktuális információt szolgáltatson.
- (9) Mindegyik átvitelirendszer-üzemeltetőnek el kell készítenie rendszerének egyedi hálózatmodelljét, és el kell küldenie azt az átvitelirendszer-üzemeltetőknek, amelyek ezeket egy közös hálózatmodellben egyesítik. Az egyedi hálózatmodellekben termelőegységektől és felhasználóktól származó információkat kell szerepeltetni.
- (10) A belső és az övezetközi szűk keresztmetszetek kezeléséhez az átvitelirendszer-üzemeltetőknek a teher-újraelosztáshoz vagy az ellenkereskedelemhez hasonló beavatkozó intézkedések közös készletét kell alkalmazniuk. A hatékonyabb kapacitásfelosztás elősegítése és a határkeresztező kapacitások szükségtelen csökkentésének elkerülése érdekében az átvitelirendszer-üzemeltetőknek össze kell hangolniuk a beavatkozó intézkedések alkalmazását a kapacitászámítás során.
- (11) A kereslet és kínálat eloszlását tükröző ajánlattételi övezetek jelentik a piaci alapú villamosenergia-kereskedelem sarokkövét és a kapacitásfelosztási módszerekben rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázásának előfeltételét az áramlásalapú módszertan segítségével. Ezért az ajánlattételi övezeteket úgy kell meghatározni, hogy biztosítható legyen a szűk keresztmetszetek hatékony kezelése és az általános piaci hatékonyság. Az ajánlattételi övezetek a későbbiek során felosztás, egyesítés és az övezethatárok kiigazítása útján módosíthatók. Az ajánlattételi övezeteknek valamennyi piaci időtáv tekintetében azonosnak kell lenniük. Az ajánlattételi övezet-konfigurációk e rendeletben előírt felülvizsgálata fontos szerepet játszik a strukturális szűk keresztmetszetek beazonosításában és lehetővé fogja tenni az ajánlattételi övezet hatékonyabb körülhatárolását.
- (12) Az átvitelirendszer-üzemeltetőknek regionális szintű vagy regionális szint feletti összehangolt határkeresztező jelentőségű teher-újraelosztást vagy ellenkereskedelmet kell végezniük. A határkeresztező jelentőségű teher-újraelosztást vagy ellenkereskedelmet össze kell hangolni a szabályzási terület belső teher-újraelosztásával vagy ellenkereskedelmével.
- (13) A másnapi és a napon belüli időtávoknál a kapacitás felosztását implicit felosztási módszerekkel kell végezni, különös tekintettel a villamos energia és a kapacitás együttes felosztását biztosító módszerekre. Az egységes másnapi piac-összekapcsolás esetén ezt a módszert az implicit aukció jelenti, míg az egységes napon belüli piac-összekapcsolásnál folyamatos implicit felosztást kell alkalmazni. Az implicit aukció módszerét az átvitelirendszer-üzemeltetők, a villamosenergia-tőzsdék és a további felek közötti hatékony és gyors interfész kapcsolatokra kell alapozni ahhoz, hogy a kapacitás felosztása és a szűk keresztmetszetek kezelése hatékony lehessen.
- (14) Hatékonysági megfontolásból és az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás mielőbbi megvalósulása érdekében az egységes másnapi és napon belüli összekapcsolásnak a meglévő piacüzemeltetőket és – adott esetben – a már megvalósult megoldásokat kell igénybe vennie anélkül, hogy az új üzemeltetőket kizárná a versenyből.

- (15) A Bizottság az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségével (a továbbiakban: „az Ügynökség”) együttműködve létrehozhat vagy kijelölhet egyetlen olyan szabályozott jogalanyt, amely ellátja az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás piaci működésével kapcsolatos közös piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciókat.
- (16) A megújuló energiaforrások integrálását az európai villamosenergia-piacba – és ezáltal a megújuló energiaforrásokra vonatkozó célkitűzések megvalósulását – nagyobb likviditású napon belüli piacok kialakításával kell elősegíteni, amelyekkel a felek jobban kiegyenlíthetik pozícióikat.
- (17) A másnapi és a napon belüli övezetközi kapacitásnak garantálnak kell lennie, így biztosítva a hatékony határkeresztező felosztást.
- (18) Az Unió egész területére kiterjedő implicit aukciók érdekében egy, az Unió egész területére kiterjedő áralapú piac-összekapcsolási folyamatot kell megvalósítani. Fontos, hogy ez a folyamat figyelembe vegye az átviteli kapacitásokat és a felosztási korlátokat, és hogy kialakítása lehetővé tegye az Unió teljes területén történő alkalmazását vagy kiterjesztését és a jövőbeni új terméktípusok kifejlesztését.
- (19) A villamosenergia-tőzsdék által a különböző időtávokon belül összegyűjtött ajánlatok szükséges bemeneti adatot képeznek a kapacitászámításhoz az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolási folyamatban. Ezért a villamosenergia-kereskedelem e rendeletben rögzített szabályaihoz létre kell hozni a villamosenergia-tőzsdék intézményi keretét. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők kijelölésének és feladatainak közös követelményeivel kell elősegíteni a 714/2009/EK rendeletben meghatározott célok elérését és lehetővé tenni a belső piac figyelembevételét az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás során.
- (20) Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolási folyamat kialakításához szükség van az egymással potenciálisan versengő villamosenergia-tőzsdék közötti együttműködésre, hogy kialakíthatók legyenek a közös piac-összekapcsolási funkciók. A felügyelet és a versenyszabályok betartása ezért kiemelt jelentőségű az ilyen közös funkciók tekintetében.
- (21) Egy megbízható ajánlatpárosító algoritmus és a megfelelő tartalékeljárások létrehozása ellenére is adódhatnak azonban olyan helyzetek, amikor a piac-összekapcsolási folyamat nem képes eredményt előállítani. Emiatt nemzeti és regionális szintű vészfolyamatról kell gondoskodni ahhoz, hogy mégis elvégezhető legyen a kapacitás-felosztás.
- (22) Be kell vezetni az átviteli kapacitás megbízható árképzését a napon belüli piac időtávjához, így tükrözve a szűk keresztmetszetet szűk kapacitás esetében.
- (23) A kapacitásgarancia biztosításával és az e rendelet betartásához szükséges folyamatok kialakításával összefüggésben hatékonyan felmerült költségeknek kellő időben kell megtérülniük a hálózati tarifákon vagy megfelelő mechanizmusokon keresztül. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők, abban az esetben is, ha piacösszekapcsolás-üzemeltető feladatot látnak el, jogosultak a felmerült költségeiket megtéríttetni, ha azok ésszerűen merülnek fel, indokoltak és arányosak.
- (24) A költségmegosztás miatti késedelmek és jogviták elkerülése érdekében még a megvalósítási folyamat előtt meg kell állapodni az egységes másnapi piac-összekapcsolás és az egységes napon belüli piac-összekapcsolás közös költségeinek a különböző tagállamokból származó kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és átvitelirendszer-üzemeltetők közötti felosztására vonatkozó szabályokról.
- (25) Az átvitelirendszer-üzemeltetők, a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és a szabályozó hatóságok közötti együttműködésre van szükség a villamos energia belső piacának megvalósítása és hatékony működése, valamint az uniós villamosenergia-átviteli rendszer optimális kezelése, összehangolt működése és folyamatos műszaki fejlődése érdekében. Az átvitelirendszer-üzemeltetők, a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és a szabályozó hatóságok kötelesek kiaknázni a kapacitásfelosztási és szűk keresztmetszet-kezelési projektekből adódó szinergiákat, ily módon hozzájárulva a villamos energia belső piacának fejlődéséhez. Kötelesek beépíteni azon tapasztalatokat, figyelembe venni azon döntéseket és felhasználni azon kifejlesztett megoldásokat, amelyek az említett projektek részeként születtek.
- (26) Az átvitelirendszer-üzemeltetők, a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és a szabályozó hatóságok közötti szoros együttműködés biztosítása érdekében erős, megbízható és megkülönböztetéstől mentes uniós szabályozói keretrendszer kell létrehozni az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsoláshoz.

- (27) E rendelet célkitűzése, vagyis az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás megvalósítása, nem érhető el a kapacitásszámítás, a szűkkeresztmetszet-kezelés és a villamosenergia-kereskedelem harmonizált szabályainak együttese nélkül.
- (28) Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolást azonban fokozatosan kell megvalósítani, mivel a villamosenergia-kereskedelem szabályozási keretét és az átviteli hálózat fizikai struktúráját illetően jelentős különbségek vannak az egyes tagállamok és régiók között. Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás bevezetéséhez ezért fokozatosan kell egymáshoz igazítani a kapacitásszámítás, a felosztás és a szűkkeresztmetszet-kezelés meglévő módszertanait. Az egységes másnapi és az egységes napon belüli összekapcsolást ezért szükség esetén köztes lépésként lehet bevezetni regionális szinten.
- (29) Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás feltétele az összehangolt maximális és minimális elszámoló árak bevezetése, ami hozzájárul a stabil kapacitással és a hosszú távú ellátásbiztonsággal kapcsolatos beruházási feltételek erősítéséhez mind a tagállamokon belül, mind közöttük.
- (30) Tekintettel az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás teljes megvalósításához szükséges feltételek és módszertanok kivételesen nagyfokú összetettségére és részletességére, a meghatározott részletes feltételeket vagy módszertanokat az átvitelirendszer-üzemeltetőknek és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek kell kidolgozniuk, és a szabályozó hatóságoknak kell jóváhagyniuk. Ezeknek a meghatározott feltételeknek vagy módszertanoknak az átvitelirendszer-üzemeltetők és villamosenergia-tőzsdék által történő kidolgozása, majd azt követően a szabályozó hatóságok által történő jóváhagyása azonban nem késleltetheti a belső villamosenergiapiac megteremtését. Ezért konkrét rendelkezésekre van szükség az átvitelirendszer-üzemeltetők, a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és a szabályozó hatóságok közötti együttműködésre vonatkozóan.
- (31) A 713/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ 8. cikke értelmében az Ügynökségnek kell döntést hoznia, ha a hatáskörrel rendelkező nemzeti szabályozó hatóságok nem tudnak megállapodni a közös feltételekben vagy módszertanokban.
- (32) Ez a rendelet az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségével (ACER), a villamosenergia-piaci átviteli rendszer-üzemeltetők európai hálózatával (ENTSO-E) és az érdekelt felekkel való szoros együttműködés keretében került kidolgozásra a hatékony, kiegyensúlyozott és arányos szabályok átlátható és a részvételt elősegítő módon történő elfogadása érdekében. A 714/2009/EK rendelet 18. cikke (3) bekezdésének megfelelően a Bizottság egyeztetni fog az ACER-rel, az ENTSO-E-vel és más releváns érdekelt felekkel, különösen a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkkel, mielőtt e rendelet bármilyen módosítását javasolná.
- (33) E rendelet kiegészíti a 714/2009/EK rendelet I. mellékletét, az ez utóbbi rendelet 16. cikkében foglalt elveknek megfelelően.
- (34) Tekintettel arra, hogy az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás Írország és Észak-Írország aktuális piacára történő bevezetése komoly kihívásokkal jár, a piacot jelentős mértékben újra kell tervezni. Ezért ezekben a régiókban többletidőt kell biztosítani e rendelet egyes részeinek végrehajtásához, és átmeneti rendelkezések sorát kell bevezetni.
- (35) Az e rendeletben foglalt intézkedések összhangban állnak a 714/2009/EK rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében említett bizottság véleményével.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. CÍM

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy és hatály

(1) E rendelet a másnapi és a napon belüli piacok tekintetében ad részletes iránymutatásokat az övezetközi kapacitás-felosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozóan, beleértve az ajánlattételi övezetek között egyidejűleg rendelkezésre álló kapacitásmennyiségek meghatározásához szükséges közös módszertanok, a hatékonyság értékelését célzó kritériumok és az ajánlattételi övezetek meghatározásához kapcsolódó felülvizsgálati folyamat kialakításával kapcsolatos követelményeket is.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. július 13-i 713/2009/EK rendelete az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról (HL L 211., 2009.8.14., 1. o.).

(2) E rendelet az Unióban található valamennyi átviteli rendszerre és rendszerösszekötőre vonatkozik, kivéve a szigeteken található olyan átviteli rendszereket, amelyek nem csatlakoznak rendszerösszekötőkkel más átviteli rendszerekhez.

(3) Az egynél több átvitelrendszer-üzemeltetővel rendelkező tagállamokban e rendelet az adott tagállamon belüli valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetőre vonatkozik. Ha egy átvitelrendszer-üzemeltetőnek nincs az e rendelet szerinti egy vagy több kötelezettséghez kapcsolódó funkciója, akkor a tagállamok előírhatják, hogy az ilyen kötelezettségek teljesítésének feladatát ruházzák rá egy vagy több, meghatározott átvitelrendszer-üzemeltetőre.

(4) Az uniós egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás azzal a feltétellel válhat nyitottá a Svájcban működő piacüzemeltetők és átvitelrendszer-üzemeltetők számára, ha a szóban forgó ország hatályos nemzeti joga megvalósítja az uniós villamosenergia-piaci jogszabályok főbb rendelkezéseit, és amennyiben létezik a villamosenergia-ipari együttműködésről szóló kormányközi megállapodás az Unió és Svájc között.

(5) A fenti (4) bekezdés szerinti feltételek teljesülése esetén, az Ügynökség véleménye alapján a Bizottság határoz Svájc másnapi összekapcsolásban és napon belüli piac-összekapcsolásban való részvételéről. Az egységes másnapi piac-összekapcsoláshoz csatlakozó svájci kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és átvitelrendszer-üzemeltetők jogai és kötelezettségei összhangban állnak az Unióban működő kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és átvitelrendszer-üzemeltetők jogaival és kötelezettségeivel, így biztosítva az uniós szinten megvalósított egységes másnapi és napon belüli összekapcsolás zavartalan működését, valamint az egyenlő feltételek meglétét valamennyi érintett esetében.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában a 714/2009/EK rendelet 2. cikkében, az 543/2013/EU bizottsági rendelet ⁽¹⁾ 2. cikkében és a 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁾ 2. cikkében található fogalommeghatározásokat kell alkalmazni.

Ezen túlmenően az alábbi fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

1. „egyedi hálózatmodell”: a felelős átvitelrendszer-üzemeltetők által létrehozott adatállomány, amely leírja az energiaszisztéma jellemzőit (termelés, terhelés és hálózati topológia) és az e jellemzők kapacitásszámítás során történő módosításának szabályait, és amelyet más egyedi hálózatmodell-elemekkel kell egyesíteni a közös hálózatmodell létrehozása céljából;
2. „közös hálózatmodell”: egy, az egész Unióra kiterjedő, a különböző átvitelrendszer-üzemeltetők között egyeztetett adatállomány, amely leírja az energiaszisztéma fő jellemzőit (termelés, terhelés és hálózati topológia) és az e jellemzők kapacitásszámítás során történő módosításának szabályait;
3. „kapacitásszámítási régió”: az a földrajzi terület, ahol összehangolt kapacitásszámítást kell alkalmazni;
4. „forgatókönyv”: a villamosenergia-rendszer előre jelzett állapota egy adott időtávra vonatkozóan;
5. „nettó pozíció”: egy adott ajánlattételi övezet vonatkozásában az egyes piaci időegységekhez tartozó villamosenergia-kivitelek és behozatalok nettósított összege;
6. „felosztási korlátok”: azon korlátok, amelyeket be kell tartani a kapacitásfelosztás során, hogy az átviteli rendszer az üzembiztonsági határértékeken belül maradjon, és amelyek nem kerültek be az övezetközi kapacitásba, illetve amelyekre szükség van a kapacitásfelosztás hatékonyságának növeléséhez;
7. „üzembiztonsági határértékek”: a biztonságos hálózatműködés elfogadható üzemi határértékei, például termikus határértékek, feszültség-határértékek, rövidzárlatiáram-határértékek, frekvencia-határértékek és dinamikus stabilitási határértékek;
8. „összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú módszertan”: a szomszédos ajánlattételi övezetek közötti maximális villamosenergia-kereskedés előzetes felméréseinek és meghatározásának elvére támaszkodó kapacitásszámítási módszer;

⁽¹⁾ A Bizottság 2013. június 14-i 543/2013/EU rendelete a villamosenergia-piacokra vonatkozó adatok benyújtásáról és közzétételéről, valamint a 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról (HL L 163., 2013.6.15., 1. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a 2009. július 13-i Tanács 2009/72/EK irányelve a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 55. o.).

9. „áramlásalapú módszertan”: olyan kapacitásszámítási módszer, amelyben az ajánlattételi övezetek közötti villamosenergia-kereskedést teljesítményeloszlási tényezőkkel és kritikus hálózati elemeken rendelkezésre álló tartaléksávokkal korlátozzák;
10. „kiesés”: egy elem azonosított és lehetséges, illetve már bekövetkezett hibája, beleértve többek között nem csupán az átviteli rendszer elemeit, hanem a jelentős hálózathasználókat és az elosztóhálózat elemeit is, ha azok relevánsak az átviteli rendszer üzembiztonsága szempontjából;
11. „az összehangolt kapacitásszámítás felelőse”: az átviteli kapacitás regionális vagy annál magasabb szintű kiszámításáért felelős jogalany vagy jogalanyok;
12. „termelésváltóztatási tényező”: olyan módszer, amellyel egy adott ajánlattételi övezet nettópozíció-változása a közös hálózatmodellbe történő betáplálás becsült adott növekedéseként vagy csökkenéseként fordítható le;
13. „beavatkozó intézkedés”: az üzembiztonság fenntartása érdekében egy vagy több átviteli rendszer-üzemeltető által manuálisan vagy automatikusan alkalmazott bármely intézkedés;
14. „üzembiztonsági tartaléksáv”: az övezetközi kapacitás csökkentése a kapacitásszámításon belüli bizonytalanságok fedezésére;
15. „piaci idő”: a közép-európai nyári időszámítás vagy a közép-európai időszámítás, aszerint, hogy melyik van érvényben;
16. „szűk keresztmetszet-kezelési bevétel”: a kapacitásfelosztás eredményeként befolyó bevétel;
17. „piaci szűk keresztmetszet”: az a helyzet, amikor az egységes másnapi vagy napon belüli piac-összekapcsolás gazdasági többletét az övezetközi kapacitás vagy felosztási korlátok korlátozzák;
18. „fizikai szűk keresztmetszet”: olyan hálózattechnikai helyzet, amelyben az előre jelzett vagy megvalósult energia-áramlások túllépjék a villamosenergia-hálózat elemeinek termikus határértékeit, valamint a villamosenergia-rendszer feszültségstabilitási vagy szögstabilitási határértékeit;
19. „strukturális szűk keresztmetszet”: az átviteli rendszer olyan szűk keresztmetszete, amely egyértelműen meghatározható, előre látható, földrajzi szempontból tartós időn át és a villamosenergia-rendszer normális körülményei esetén rendszeresen előfordul;
20. „párosítás”: kereskedelmi módszer, amellyel az egységes másnapi vagy napon belüli piac-összekapcsolás gazdasági többlet maximalizálása érdekében az eladási ajánlatok a megfelelő vételi ajánlatokhoz kerülnek hozzárendelésre;
21. „ajánlat”: egy piaci szereplő által kinyilatkoztatott szándék energia vagy kapacitás meghatározott feltételek melletti vásárlására vagy eladására;
22. „párosított ajánlatok”: a piac-összekapcsolási algoritmus vagy a folyamatos kereskedési algoritmus segítségével párosított valamennyi vételi és eladási ajánlat;
23. „kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető”: az egységes másnapi vagy egységes napon belüli összekapcsolással kapcsolatos feladatok ellátására a hatáskörrel rendelkező hatóság által kijelölt jogalany;
24. „összesített ajánlati könyv”: a folyamatos napon belüli piac-összekapcsolás azon modulja, amely összegyűjti az egységes napon belüli piac-összekapcsolásban részt vevő kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőktől valamennyi párosítható ajánlatot és ezen ajánlatok esetében folyamatos párosítást végez;
25. „ügylet”: egy vagy több párosított ajánlat;
26. „egységes másnapi piac-összekapcsolás”: aukciós eljárás, amely során párosítják az összegyűjtött ajánlatokat és ezzel egyidejűleg a másnapi piacon felosztják az övezetközi kapacitást a különböző ajánlattételi övezetek között;
27. „egységes napon belüli piac-összekapcsolás”: folyamatos eljárás, amely során párosítják az összegyűjtött ajánlatokat és ezzel egyidejűleg a napon belüli piacon felosztják az övezetközi kapacitást a különböző ajánlattételi övezetek között;
28. „piac-összekapcsolási algoritmus”: az egységes napon belüli piac-összekapcsolás során az ajánlatok párosításához és ezzel egyidejűleg az övezetközi kapacitások felosztásához használt algoritmus;
29. „folyamatos kereskedési algoritmus”: az egységes napon belüli piac-összekapcsolás során az ajánlatok párosításához és az övezetközi kapacitás folyamatos felosztásához használt algoritmus;

30. „piacösszekapcsolás-üzemeltető funkció”: különböző ajánlattételi övezetek egységes másnapi és napon belüli piaci ajánlatainak párosítása és ezzel egyidejűleg az övezetközi kapacitások felosztása;
31. „elszámoló ár”: az elfogadott legmagasabb eladási ajánlatból és az elfogadott legalacsonyabb vételi ajánlatból meghatározott ár a villamosenergia-piacon;
32. „menetrendezett forgalom”: földrajzi területek között menetrendezett villamosenergia-szállítás adott irányban és az egyes piaci időegységekre vonatkozóan;
33. „menetrendezett forgalom számításfelelőse”: a menetrendezett forgalmak számításáért felelős jogalany vagy jogalanyok;
34. „másnapi piaci időtáv”: a másnapi piac kapuzárási időpontjáig terjedő azon villamosenergia-piaci időtáv, amelynek során mindegyik piaci időegység tekintetében a szállítás előtti napon történik a termékek kereskedése;
35. „másnapi kapacitásgaranciára vonatkozó határidő”: azon időpont, amely után az övezetközi kapacitás garantálttá válik;
36. „másnapi piac kapuzárási időpontja”: azon időpont, ameddig a másnapi piacon ajánlatokat fogadnak el;
37. „napon belüli piaci időtáv”: az övezetközi napon belüli piac kapunyitási időpontja után és az övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontja előtt működő villamosenergia-piac időtávja, amelyben minden egyes piaci időegység tekintetében a termékek kereskedése az értékesített termékek szállítása előtt történik;
38. „övezetközi napon belüli piac kapunyitási időpontja”: azon időpont, amikor egy adott piaci időegységhez és egy adott ajánlattételi övezet-határhoz hozzáférhetővé válik az övezetközi kapacitás az ajánlattételi övezetek között;
39. „övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontja”: azon időpont, amikor egy adott piaci időegységnél már nem engedélyezett tovább az övezetközi kapacitásfelosztás;
40. „kapacitáskezelő modul”: olyan rendszer, amelyben aktuális információk találhatóak a rendelkezésre álló övezetközi kapacitásról a napon belüli övezetközi kapacitás felosztásához;
41. „nem szabványos napon belüli termék”: nem állandó energiaszállításra vagy egy piaci időegységnél hosszabb időtartamra szánt folyamatos napon belüli piac-összekapcsolási termék, amelynek specifikus jellemzői a rendszer-működési gyakorlatokat, illetve a piaci igényeket hivatottak tükrözni – ilyenek például a több piaci időegységet lefedő ajánlatok és a termelőegységek indulási költségeit tükröző termékek;
42. „központi szerződő fél”: a piaci szereplőkkel a párosítási folyamatból származó ügyletek kapcsán novációval szerződő félként jár el, valamint a más központi szerződő felekkel vagy szállításfelelősökkel végzett kapacitásfelosztásból származó nettó pozíciók szállítását szervező jogalany vagy jogalanyok;
43. „szállításfelelős”: különböző központi szerződő felek között nettó pozíciók szállításáért felelős jogalany vagy jogalanyok;
44. „kapacitásgarancia”: annak garanciája, hogy az övezetközi kapacitásjogok változatlanok maradnak vagy – ha mégis változnának – ellentételezésre kerülnek;
45. „vis maior”: egy átviteli rendszer-üzemeltető ésszerűen meghatározható hatáskörén kívül álló, és nem az átviteli rendszer-üzemeltető hibája miatt bekövetkező, olyan előre nem látható vagy szokatlan esemény vagy helyzet, amely ésszerű körültekintéssel vagy igyekezettel sem kerülhető el vagy győzhető le, amely nem oldható meg az átviteli rendszer-üzemeltető számára műszaki, pénzügyi vagy gazdasági szempontból ésszerűen lehetséges intézkedésekkel, amely ténylegesen bekövetkezett és objektív módon ellenőrizhető, és amely lehetetlenné teszi az illető átviteli rendszer-üzemeltető számára azt, hogy ideiglenes vagy állandó jelleggel teljesítse kötelezettségeit e rendelettel összhangban;
46. „egységes másnapi vagy napon belüli piac-összekapcsolás gazdasági többlete”: (i) az adott időszakra vonatkozó egységes másnapi vagy napon belüli piac-összekapcsolás eladóoldali többletének, (ii) az egységes másnapi vagy napon belüli piac-összekapcsolás vevőoldali többletének, (iii) a szűk keresztmetszet-kezelési bevételnek, valamint (iv) az egyéb kapcsolódó költségeknek és hozamoknak az összege, amennyiben ezek növelik az adott időszakra vonatkozó gazdasági hatékonyságot – az eladóoldali és a vevőoldali többlet nem más, mint az elfogadott ajánlatok és az energiaegységenkénti elszámoló ár közötti különbözet szorozva az ajánlatok energiatartalmával.

3. cikk

A kapacitásfelosztási és szűk keresztmetszet-kezelési együttműködés célkitűzései

E rendelet célja:

- a) a hatékony verseny előmozdítása a villamosenergia-termelés, -kereskedelem és -ellátás terén;
- b) az átviteli infrastruktúra optimális kihasználásának biztosítása;
- c) az üzembiztonság biztosítása;
- d) az övezetközi kapacitás számításának és kiosztásának optimalizálása;
- e) az átviteli rendszer-üzemeltetők, a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők, az Ügynökség, a szabályozó hatóságok és a piaci szereplők tisztességes és megkülönböztetéstől mentes kezelésének biztosítása;
- f) az információk átláthatóságának és megbízhatóságának biztosítása és javítása;
- g) hozzájárulás az európai villamosenergia-átviteli rendszer és villamosenergia-ágazat hatékony és hosszú távú működéséhez és fejlődéséhez;
- h) a tisztességes és szabályos piac, valamint a tisztességes és szabályos árképzés iránti igény figyelembevétele;
- i) egyenlő versenyfeltételek teremtése a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők számára;
- j) övezetközi kapacitáshoz való megkülönböztetéstől mentes hozzáférés biztosítása.

4. cikk

A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők kijelölése és a kijelölés visszavonása

(1) Minden olyan tagállam, amely villamosan összekapcsolt egy másik tagállam valamely ajánlattételi övezetével, gondoskodik arról, hogy e rendelet hatálybalépésétől számított négy hónapon belül sor kerüljön egy vagy több kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető kijelölésére az egységes napi és/vagy napon belüli piac-összekapcsolás elvégzéséhez. Ebből a célból belföldi és nem belföldi piacüzemeltetők kérhetők fel a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetői státusz betöltésére.

(2) Mindegyik érintett tagállam gondoskodik arról, hogy területének mindegyik ajánlattételi övezetében legalább egy kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető legyen kijelölve. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők első körben négy éves kezdeti időszakra kerülnek meghatározásra. A tagállamok legalább évente lehetővé teszik a kijelölt státusra történő jelentkezést, kivéve, ha az 5. cikk (1) bekezdése alkalmazandó.

(3) Amennyiben a tagállamok másként nem rendelkeznek, a szabályozó hatóság minősül azon kijelölő hatóságnak, amely a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők kijelöléséért, a kijelölési kritériumoknak való megfelelés figyelemmel kíséréseért, valamint nemzeti jogi monopólium esetében a villamosenergiapiac-üzemeltetői díjaknak vagy azok számítási módszertanának a jóváhagyásáért felelős. A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a kijelölő hatóság a szabályozó hatóságtól eltérő hatóság legyen. Ilyen esetben a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a kijelölő hatóság ugyanazokkal a jogokkal és kötelezésekkel rendelkezzen, mint a szabályozó hatóság annak érdekében, hogy feladatait hatékonyan végezhesse.

(4) A kijelölő hatóságnak meg kell vizsgálnia, hogy a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető-jelöltek megfelelnek-e a 6. cikkben előírt kritériumoknak. Ezek a kritériumok attól függetlenül alkalmazandók, hogy egy vagy több kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető kerül-e kijelölésre. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők kijelölésének eldöntésekor el kell kerülni a kérelmezők közötti, ezen belül is különösen a belföldi és nem belföldi kérelmezők közötti bármilyen megkülönböztetést. Ha a kijelölő hatóság nem a szabályozó hatóság, a szabályozó hatóság véleményezi azt, hogy a kijelölt státusra jelentkező kérelmező milyen mértékben teljesíti a 6. cikkben lefektetett kijelölési kritériumokat. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők kijelölését csak akkor lehet elutasítani, ha a 6. cikk szerinti kijelölési kritériumokat nem teljesíti, vagy az 5. cikk (1) bekezdésében foglaltak szerint.

(5) Az egyik tagállamban kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető jogosult egy másik tagállamban teljesítendő másnapi és napon belüli kereskedési szolgáltatásokat kínálni. Ez utóbbi tagállamban a kereskedési szabályok alkalmazhatóságához nincs szűkség arra, hogy ebben a tagállamban is megtörténjen a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető kijelölése. A kijelölő hatóság figyelemmel kíséri mindazon kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőket, amelyek saját tagállamukon

belül egységes másnapi és/vagy napon belüli piac-összekapcsolást végeznek. A 714/2009/EK rendelet 19. cikkének megfelelően a kijelölő hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy azon kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők, amelyek saját tagállamukon belül egységes másnapi és/vagy napon belüli piac-összekapcsolást végeznek, betartsák e rendeletet, függetlenül attól, hogy hol lettek kijelölve. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők kijelöléséért, a figyelemmel kíséréseért és végrehajtásért felelős hatóságok megosztják egymással a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők hatékony felügyeletéhez szükséges információkat.

Amennyiben egy kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető egységes másnapi vagy napon belüli piac-összekapcsolást kíván végezni egy másik tagállamban, két hónappal a működés megkezdése előtt köteles értesíteni erről az adott tagállam kijelölő hatóságát.

(6) E cikk (5) bekezdésétől eltérve, egy tagállam visszautasíthatja egy másik tagállamban kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető kereskedési szolgáltatásait, ha:

- a) az adott tagállamban vagy annak ajánlattételi övezetében, amelyben a szállítás megvalósul, létezik a másnapi és napon belüli kereskedési szolgáltatások nemzeti jogi monopóliuma az 5. cikk (1) bekezdésének megfelelően; vagy
- b) a tagállam, amelyben a szállítás megvalósul, igazolni tudja, hogy a másnapi és napon belüli piacon egy másik tagállamban kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető bevonásával beszerzett villamos energiának a szóban forgó tagállamba történő szállítása technikai akadályokba ütközik, ami azzal áll összefüggésben, hogy egyszerre kell biztosítani az e rendelet szerinti célok teljesülését és az üzem biztonság fenntartását; vagy
- c) a céltagállam kereskedési szabályai nem egyeztethetők össze egy másik tagállamban kijelölt másnapi és napon belüli villamosenergiapiac-üzemeltető szolgáltatásának igénybevételével beszerzett villamos energiának a szóban forgó tagállamba történő szállításával; vagy
- d) a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető az 5. cikk (1) bekezdése szerinti nemzeti jogi monopólium abban a tagállamban, amelyikben kijelölték.

(7) Ha az a döntés születik, hogy a másnapi és/vagy egységes napon belüli kereskedési szolgáltatásokat egy másik tagállamba való szállítás esetén visszautasítják, az a tagállam, amelybe a szállítás irányult volna, értesíti döntéséről a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőt és annak a tagállamnak a kijelölő hatóságát, amelyben a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőt kijelölték, valamint az Ügynökséget és a Bizottságot. A visszautasítást megfelelően indokolni kell. A (6) bekezdés b) és c) pontja szerinti esetekben az arról szóló döntésben, hogy a kereskedési szolgáltatásokat egy másik tagállamba való szállítás esetén visszautasítják, azt is meg kell adni, hogy miként és mikorra hárulhatnak el a kereskedés akadályai vagy válnak összeegyeztethetővé a hazai kereskedési szabályok a másik tagállamba történő szállítással. A kereskedési szolgáltatásokat visszautasító tagállam kijelölő hatósága köteles kivizsgálni a döntést és közzétenni az arra vonatkozó véleményét, hogy miként lehet megszüntetni a kereskedési szolgáltatások akadályait, vagy miként lehet összeegyeztethetővé tenni a kereskedési szolgáltatásokat és a kereskedési szabályokat.

(8) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető kijelölésének helye szerinti tagállam gondoskodik a kijelölés visszavonásáról, ha a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető nem felel meg a 6. cikk szerinti kritériumoknak és nem képes a megfelelést visszaállítani hat hónapon belül azt követően, hogy erre vonatkozó értesítést kapott a kijelölő hatóságtól. Amennyiben a szabályozó hatóság nem felel a kijelölésért és a figyelemmel kíséréseért, egyeztetni kell vele a kijelölés visszavonásáról. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőnek szóló értesítéssel egyidejűleg a kijelölő hatóság értesíti a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőt meg nem feleléséről azon többi tagállam kijelölő hatóságait is, amelyekben az működik.

(9) Ha egy tagállam kijelölő hatósága úgy ítéli, hogy a területén tevékenykedő, de nem ott kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető a szóban forgó tagállamban végzett tevékenysége tekintetében nem felel meg a 6. cikk szerinti kritériumoknak, értesítenie kell a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőt a meg nem feleléséről. Amennyiben a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető nem képes a megfelelést visszaállítani az értesítést követő három hónapon belül, a kijelölő hatóság felfüggesztheti jogát a másnapi és a napon belüli kereskedési szolgáltatások nyújtására az adott tagállamban mindaddig, amíg a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető nem állítja vissza a megfelelést. A kijelölő hatóság értesíti annak a tagállamnak a kijelölő hatóságát, amelyben a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőt kijelölték, valamint az Ügynökséget és a Bizottságot.

(10) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők kijelöléséről és kijelölésének visszavonásáról a kijelölő hatóság tájékoztatja az Ügynökséget. Az Ügynökség a honlapján elérhetővé teszi a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők listáját, feltüntetve azok státusát és működési területét.

5. cikk

Kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők kijelölése a kereskedési szolgáltatások nemzeti jogi monopóliuma esetében

(1) Ha e rendelet hatálybalépésekor valamely tagállamban, vagy tagállami ajánlattételi övezetben már létezik a másnapi és napon belüli kereskedési szolgáltatások nemzeti jogi monopóliuma, ami kizárja egynél több kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető kijelölését, az érintett tagállam köteles erről a Bizottságot e rendelet hatálybalépésétől számított két hónapon belül értesíteni, és elutasíthatja ajánlattételi övezetenként egynél több kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető kijelölését.

Ha egy egyedüli kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető kijelöléséhez több kérelmező közül lehet választani, akkor az érintett tagállam azt a kérelmezőt jelöli ki, amelyik a legjobban teljesíti a 6. cikkben felsorolt kritériumokat. Ha a tagállam elutasítja egynél több kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető kijelölését ajánlattételi övezetenként, akkor a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság a hatálybalépésük előtt megfelelő időben rögzíti, vagy jóváhagyja azokat a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetői díjakat, amelyek a másnapi és a napon belüli piacokon történő kereskedéshez kapcsolódnak, vagy meghatározza a kiszámításukhoz használt módszertanokat.

A 4. cikk (6) bekezdése alapján az érintett tagállam a határkeresztező kereskedési szolgáltatásoknak egy másik tagállamban kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető általi teljesítését is elutasíthatja; az elutasítás indokaként azonban nem fogadható el az adott tagállamban meglévő villamosenergia-tőzsdék védelme a verseny miatti gazdasági hátrányokkal szemben.

(2) E rendelet értelmezésében nemzeti jogi monopólium akkor létezik, ha a nemzeti jog kifejezetten rendelkezik arról, hogy egy tagállamban vagy annak ajánlattételi övezetében csak egyetlen egy jogalany nyújthat másnapi és napon belüli kereskedési szolgáltatásokat.

(3) E rendelet hatálybalépésétől számított két éven belül a 714/2009/EK rendelet 24. cikkével összhangban a Bizottság jelentést küld az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás tagállamokon belüli fejlődéséről, különös tekintettel a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők közötti verseny alakulására. Az említett jelentésből kiindulva, és ha a Bizottság szerint nem indokolt a nemzeti jogi monopóliumok fenntartása, vagy az, hogy egy tagállam folyamatosan elutasítsa egy másik tagállamban kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető által végzett határkeresztező kereskedés engedélyezését, a Bizottság fontolóra veheti megfelelő jogalkotási, vagy egyéb intézkedések meghozatalát a tagállamok közötti és a tagállamokon belüli verseny és kereskedés fokozása érdekében. A Bizottság a jelentésébe köteles belefoglalni az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás e rendeletben meghatározott irányítási aspektusainak értékelését is, különös tekintettel a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők által közösen ellátott piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók átláthatóságára. A jelentés alapján, és ha a Bizottság szerint a monopolisztikus piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók és egyéb kijelölt-villamosenergiapiac-üzemeltetői feladatok végzése nem egyértelműen meghatározott, a Bizottság fontolóra veheti megfelelő jogalkotási vagy egyéb intézkedések meghozatalát az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás átláthatóságának és működési hatékonyságának további növelése érdekében.

6. cikk

A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők kijelölési kritériumai

(1) A kérelmező akkor jelölhető ki kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőként, ha valamennyi alábbi követelményt teljesíti:

- a) leszerződött, vagy leszerződik a megfelelő erőforrásokra az egységes másnapi és/vagy napon belüli piac-összekapcsolás közös, összehangolt és megfelelő működtetéséhez, ideértve a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetői funkciók ellátásához szükséges erőforrásokat, a pénzügyi forrásokat, a szükséges információs technológiát, a műszaki infrastruktúrát és az operatív eljárásokat is, vagy bizonyítja, hogy egy ésszerű előkészítési időszakon belül ezek a források rendelkezésére fognak állni, mielőtt a 7. cikkkel összhangban megkezdí feladatait;
- b) képes biztosítani azt, hogy a piaci szereplők szabadon hozzáférhessenek a 7. cikk szerinti kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetői feladatokkal kapcsolatos információkhoz;
- c) az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás vonatkozásában költséghatékony, és a keresztfinanszírozás megelőzése érdekében belső számviteli rendszerében elkülönült nyilvántartást vezet a piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók és az egyéb tevékenységek tekintetében;
- d) az ügyvitel tekintetében megfelelő mértékben elkülönül más piaci szereplőktől;
- e) amennyiben másnapi és napon belüli kereskedési szolgáltatások nemzeti jogi monopóliumaként jelölték ki, az 5. cikk (1) bekezdése szerinti díjakat nem használhatja fel másnapi és napon belüli tevékenységeinek finanszírozására más tagállamban, csak abban az esetben, amikor ezek a díjakat összegyűjtötték;
- f) képes valamennyi piaci szereplőt megkülönböztetéstől mentesen kezelni;
- g) megfelelő piacfelügyeleti intézkedéseket hozott;
- h) megfelelő átláthatósági és titoktartási megállapodásokat kötött a piaci szereplőkkel és az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel;

- i) képes biztosítani a szükséges klíring és elszámolási szolgáltatásokat.
  - j) képes a szükséges kommunikációs rendszerek és a kommunikációs gyakorlat kialakítására a tagállami átvitelrendszer-üzemeltetőkkel való együttműködés érdekében.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti kijelölési kritériumokat úgy kell alkalmazni, hogy a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők közötti verseny lebonyolítása tisztességes és megkülönböztetéstől mentes módon történjen.

7. cikk

A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető feladatai

(1) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők piacüzemeltetőként tevékenykednek nemzeti, vagy regionális piacokon annak érdekében, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel együttműködve elvégezzék az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolást. Feladataik közé tartozik az ajánlatok fogadása a piaci szereplőktől, általános felelősség vállalása az ajánlatok párosítására és felosztására vonatkozóan az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás eredményeivel összhangban az árak közzététele, valamint az ügyletek klíringje és elszámolása az adott szereplők közötti megállapodások és szabályok szerint;

Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás tekintetében a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők különösen az alábbi feladatokért felelnek:

- a) más kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkkel együttműködve végrehajtják a (2) bekezdés szerinti piacösszekapcsolás-üzemeltető feladatokat;
- b) közösen kialakítják az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolásra; a piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciókra és az áralapú piac-összekapcsolási algoritmusra vonatkozó követelményeket, figyelembe véve a villamosenergia-piac működésével kapcsolatban felmerülő valamennyi ügyet, összhangban e cikk (2) bekezdésével, valamint a 36. és 37. cikkel;
- c) maximális és minimális árakat határoznak meg a 41. és 54. cikkel összhangban;
- d) anonimá teszik és megosztják a kapott ajánlatokra vonatkozó, a piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók ellátásához szükséges információkat e cikk (2) bekezdésével, valamint a 40. és 53. cikkel összhangban;
- e) értékeli az e cikk (2) bekezdése szerinti piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók által kiszámított eredményeket, ezen eredmények alapján felosztják az ajánlatokat véglegesként igazolják a helyesnek tartott eredményeket és felelősséget vállalnak azokért a 48. és 60. cikkel összhangban;
- f) tájékoztatják a piaci szereplőket ajánlataik eredményeiről a 48. és 60. cikkel összhangban;
- g) központi szerződő félként járnak el az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolásból származó energiaforgalom klíringje és elszámolása kapcsán a 68. cikk (3) bekezdésével összhangban;
- h) az illetékes kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkkel és átvitelrendszer-üzemeltetőkkel közösen kialakítják a nemzeti vagy regionális piacüzemeltetés tartalékeljárásait a 36. cikk (3) bekezdésével összhangban, ha a piacösszekapcsolás-üzemeltetőitől nem állnak rendelkezésre eredmények a 39. cikk (2) bekezdésével összhangban, figyelembe veszik a 44. cikk szerinti vészjelzéseket;
- i) közösen biztosítják a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok és átvitelrendszer-üzemeltetők részére az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolásra vonatkozó költség-előrejelzéseket és költség-információkat, amennyiben az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás létrehozásához, módosításához és működtetéséhez kapcsolódó kijelölt-villamosenergiapiac-üzemeltetői költségek fedezése az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők hozzájárulásából történik, a 75–77. és a 80. cikknek megfelelően;
- j) ahol szükséges, a 45. és 57. cikkel összhangban megegyeznek az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel olyan rendelkezésekről, amelyek egy ajánlatvételi övezeten belül egynél több kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőt érintenek, és e rendelkezésekkel összhangban egységes másnapi és/vagy napon belüli összekapcsolást végeznek.

(2) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők más kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkkel közösen hajtják végre a piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciókat. E funkciók a következőket foglalják magukban:

- a) algoritmusok, rendszerek és folyamatok kidolgozása és működtetése az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsoláshoz a 36. és 51. cikkel összhangban;
- b) az összehangolt kapacitásszámítás felelősei által az övezetközi kapacitásokra és a felosztási korlátokra vonatkozóan adott bemeneti adatok feldolgozása a 46. és 58. cikkel összhangban;

- c) a piac-összekapcsolási és a folyamatos kereskedési algoritmus működtetése a 48. és 60. cikkel összhangban;
- d) az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás eredményeinek a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető felé való igazolása és megküldése a 48. és 60. cikkel összhangban.

(3) E rendelet hatálybalépésétől számított nyolc hónapon belül valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető olyan tervet nyújt be valamennyi szabályozó hatóság és az Ügynökség részére, amely bemutatja, hogy miként hozzák létre és látják el közösen a (2) bekezdés szerinti piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciókat, ideértve a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők közötti és a harmadik felekkel szükséges megállapodás-tervezeteket is. Ez a terv magában foglalja a megvalósítás részletes bemutatását és javasolt időtartamát, amely nem lehet több 12 hónapnál, valamint a (2) bekezdés szerinti piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók kialakítására és ellátására a feltételek és módszertanok által gyakorolt várható hatás leírását.

(4) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők együttműködésének szigorúan arra kell korlátozódnia, ami az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás hatékony és biztonságos megtervezéséhez, kialakításához és működtetéséhez szükséges. A piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók közös ellátása a megkülönböztetésmentesség elvén alapul és azt biztosítja, hogy egyik kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető se élvezzen indokolatlan gazdasági előnyöket a piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciókban való részvétel miatt.

(5) Az Ügynökség figyelemmel kíséri a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők előrehaladását a piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók kialakítása és ellátása terén, különös tekintettel a szerződéses és szabályozási keretrendszerre, valamint a piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók betöltéséhez szükséges műszaki felkészültségre. E rendelet hatálybalépésétől számított 12 hónapon belül az Ügynökség jelentést tesz a Bizottság felé arról, hogy kielégítő-e az előrehaladás az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás kialakítása és működtetése terén.

Az Ügynökség bármikor felmérheti a piacösszekapcsolás-üzemeltető funkció kialakításának és ellátásának eredményességét és hatékonyságát. Ha egy ilyen értékelés rámutat arra, hogy nem teljesülnek a követelmények, az Ügynökség ajánlást tehet a Bizottság felé az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás időben történő eredményes és hatékony kialakításához szükséges bármilyen további intézkedésre.

(6) Ha a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők elmulasztanak a 7. cikk (3) bekezdésének megfelelően tervet benyújtani az e cikk (2) bekezdésében említett piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók akár napon belüli, akár másnapi időtávhoz történő kialakítása tekintetében, akkor a Bizottság a 9. cikk (4) bekezdésének megfelelően javasolhatja e rendelet módosítását, fontolóra véve különösen azt, hogy a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők helyett az ENTSO-E-t vagy egy másik jogalanyt jelöl ki az egységes másnapi vagy napon belüli összekapcsolásra vonatkozó piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók elvégzésére.

8. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők feladatai az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolásra vonatkozóan

- (1) Minden olyan tagállamban, amely villamosan összekapcsolt egy másik tagállammal, valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető részt vesz az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolásban.
- (2) Az átvitelrendszer-üzemeltetők:
- a) közösen kialakítják a piac-összekapcsolási és a folyamatos kereskedési algoritmus átvitelrendszer-üzemeltetői követelményeit a kapacitásfelosztás valamennyi vonatkozásában, a 37. cikk (1) bekezdés a) pontjának megfelelően;
  - b) közösen validálják a párosító algoritmusokat az e bekezdés a) pontjában említett követelményekhez képest a 37. cikk (4) bekezdésének megfelelően;
  - c) kapacitászámítási folyamatot alakítanak ki és végeznek a 14–30. cikknek megfelelően;
  - d) szükség esetén övezetközi kapacitásfelosztást végeznek és egyéb intézkedéseket hoznak a 45. és 57. cikknek megfelelően;
  - e) kiszámítják és továbbítják az övezetközi kapacitásokat és a felosztási korlátokat a 46. és 58. cikknek megfelelően;
  - f) ellenőrzik a másnapi piac-összekapcsolási eredményeket az igazolt övezetközi kapacitások és felosztás korlátok szempontjából a 48. cikk (2) bekezdésének és az 52. cikknek megfelelően;
  - g) szükség esetén kijelölik a menetrendezett forgalom számításfelelőseit annak érdekében, hogy azok kiszámítsák és közlétegyék az ajánlattételi övezetek közötti határokon történő menetrendezett forgalmakat a 49. és 56. cikknek megfelelően;

- h) kötelezően figyelembe veszik az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolásból származó eredményeket a 39. és 52. cikknek megfelelően;
- i) a kapacitásfelosztáshoz szükség szerint vészjelzéseket alakítanak ki és működtetnek a 44. cikknek megfelelően;
- j) az 59. cikknek megfelelően javasolják az övezetközi napon belüli piac kapunyitási időpontját és az övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontját;
- k) megosztják a szűk keresztmetszet-kezelési bevételt a 73. cikknek megfelelően közösen kialakított módszertannak megfelelően;
- l) megállapodástól függően, szállásfelelősként járnak el a nettó pozíciók átadásában a 68. cikk (6) bekezdésének megfelelően.

9. cikk

Feltételek és módszertanok elfogadása

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők kialakítják az e rendeletben előírt feltételeket vagy módszertanokat és az e rendeletben rögzített határidőkön belül beterjesztik azokat jóváhagyásra a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságoknak. Amennyiben az e rendelet szerinti feltételekre vagy módszertanokra vonatkozó javaslat kialakítása és egyeztetése egyénél több átvitelrendszer-üzemeltető vagy kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető feladata, úgy a részt vevő átvitelrendszer-üzemeltetők és kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők kötelesek szorosan együttműködni. Az átvitelrendszer-üzemeltetők (az ENTSO-E közreműködésével) és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők rendszeresen tájékoztatják a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságokat és az Ügynökséget a szóban forgó feltételek vagy módszertanok kialakításának előrehaladásáról.

(2) Amennyiben a vonatkozó javaslatokról döntő átvitelrendszer-üzemeltetők vagy kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők nem tudnak egyetértésre jutni a 9. cikk (6) bekezdése szerinti feltételekre és módszertanokra vonatkozóan, minősített többséggel kell döntést hozniuk. A minősített többséget külön-külön kell elérni az átvitelrendszer-üzemeltetők, illetve a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők szavazócsoportján belül. A 9. cikk (6) bekezdése szerinti javaslatok elfogadása során minősített többséget képeznek:

- a) a tagállamok legalább 55 %-át képviselő átvitelrendszer-üzemeltetők, illetve kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők, és
- b) az Unió népességének legalább 65 %-át képviselő átvitelrendszer-üzemeltetők, illetve kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők.

A 9. cikk (6) bekezdése szerinti döntés tekintetében a blokkoló kisebbségnek legalább négy tagállamot képviselő átvitelrendszer-üzemeltetőket, illetve kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőket szükséges magában foglalnia, melynek hiányában úgy kell tekinteni, hogy sikerült elérni a minősített többséget.

Az átvitelrendszer-üzemeltetők 9. cikk (6) bekezdése szerinti döntéshozatala során minden egyes tagállam egy szavazattal rendelkezik. Ha egy tagállam területén egyénél több átvitelrendszer-üzemeltető működik, a tagállam megosztja közöttük szavazati jogát.

A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők 9. cikk (6) bekezdése szerinti döntéshozatala során minden egyes tagállam egy szavazattal rendelkezik. Minden egyes kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető annyi szavazattal rendelkezik, ahány tagállamban kijelölésre került. Ha egy tagállam területén egyénél több kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető jelölték ki, a tagállam megosztja közöttük szavazati jogát annak figyelembevételével, hogy azok az adott tagállamban az előző pénzügyi évben egyenként mekkora villamosenergia-mennyiséget értékesítettek.

(3) A 43. cikk (1) bekezdésének, a 44. cikknek, az 56. cikk (1) bekezdésének, a 63. cikknek és a 74. cikk (1) bekezdésének kivételével, a 9. cikk (7) bekezdése szerinti feltételekre és módszertanokra vonatkozó javaslatokról döntő átvitelrendszer-üzemeltetők minősített többséggel hoznak döntést, ha nem tudnak egyetértésre jutni, és ha az érintett régiók több mint öt tagállamból állnak. A minősített többséget külön-külön kell elérni az átvitelrendszer-üzemeltetők, illetve a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők szavazócsoportján belül. A 9. cikk (7) bekezdése szerinti javaslatok elfogadása során minősített többséget képeznek:

- a) az érintett tagállamok legalább 72 %-át képviselő átvitelrendszer-üzemeltetők; és
- b) az érintett régió népességének legalább 65 %-át képviselő átvitelrendszer-üzemeltetők.

A 9. cikk (7) bekezdése szerinti döntés tekintetében a blokkoló kisebbségnek legalább a részt vevő tagállamok lakosságának több mint 35 %-át plusz legalább egy további tagállamot képviselő átvitelrendszer-üzemeltetők minimális számát szükséges magában foglalnia, melynek hiányában úgy kell tekinteni, hogy sikerült elérni a minősített többséget.

A 9. cikk (7) bekezdésével összhangban, az öt vagy annál kevesebb tagállamból álló régiókkal kapcsolatos feltételekre és módszertanokra vonatkozó javaslatokról döntő átvitelrendszer-üzemeltetők döntésüket konszenzussal hozzák meg.

Az átvitelrendszer-üzemeltetők 9. cikk (7) bekezdése szerinti döntéshozatala során minden egyes tagállam egy szavazattal rendelkezik. Ha egy tagállam területén egynél több átvitelrendszer-üzemeltető működik, a tagállam megosztja közöttük szavazati jogát.

A 9. cikk (7) bekezdése szerinti feltételekre és módszertanokra vonatkozó javaslatokról döntő kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők döntésüket konszenzussal hozzák meg.

(4) Ha az átvitelrendszer-üzemeltetők vagy kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők nem nyújtanak be a feltételekre vagy módszertanokra vonatkozó javaslatot a nemzeti szabályozó hatóságoknak az e rendeletben meghatározott határidőkön belül, akkor a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságokhoz és az Ügynökséghez el kell juttatniuk a feltételek vagy módszertanok tervezetét, és magyarázatot kell adniuk a megállapodás megkötésének okairól. Az Ügynökség tájékoztatja a Bizottságot és – a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságokkal együttműködve, a Bizottság kérésére – kivizsgálja a megkötés okait és azokról tájékoztatja a Bizottságot. Az Ügynökség tájékoztatásának átvételétől számított négy hónapon belül a Bizottság megteszi a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy a szükséges feltételek vagy módszertanok elfogadását lehetővé tegye.

(5) A szabályozó hatóságok mindegyikének jóvá kell hagynia az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás kiszámításához vagy létrehozásához használt, az átvitelrendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők által kialakított feltételeket és módszertanokat. Felelősségi körükbe tartozik a (6), (7) és (8) bekezdésekben említett feltételek és módszertanok jóváhagyása.

(6) Az alábbi feltételekre és módszertanokra vonatkozó javaslatok esetében valamennyi szabályozó hatóság jóváhagyása szükséges:

- a) a piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók közös ellátásának terve a 7. cikk (3) bekezdésének megfelelően;
- b) a kapacitászámítási régiók a 15. cikk (1) bekezdésének megfelelően;
- c) a termelési és terhelési adatszolgáltatási módszertan a 16. cikk (1) bekezdésének megfelelően;
- d) a közös hálózatmodell módszertana a 17. cikk (1) bekezdésének megfelelően;
- e) javaslat összehangolt kapacitászámítási módszertanra a 21. cikk (4) bekezdésének megfelelően;
- f) tartalékeljárás módszertana a 36. cikk (3) bekezdésének megfelelően;
- g) a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők által benyújtott algoritmus a 37. cikk (5) bekezdésének megfelelően, ideértve az átvitelrendszer-üzemeltetők és kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők algoritmus-fejlesztési követelményrendszerét is a 37. cikk (1) bekezdésének megfelelően;
- h) a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők által az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolási folyamathoz figyelembe vehető termékek a 40. és 53. cikknek megfelelően;
- i) a maximális és minimális árak a 41. cikk (1) bekezdésének és az 54. cikk (2) bekezdésének megfelelően;
- j) a napon belüli kapacitás árképzési módszertana az 55. cikk (1) bekezdésének megfelelően;
- k) az övezetközi napon belüli piac kapunyitási időpontja és az övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontja az 59. cikk (1) bekezdésének megfelelően;
- l) a másnapi kapacitásgaranciára vonatkozó határidő a 69. cikknek megfelelően;
- m) a szűk keresztmetszet-kezelési bevétel elosztás módszertana a 73. cikk (1) bekezdésének megfelelően.

(7) Az alábbi feltételekre és módszertanokra vonatkozó javaslatok esetében az érintett régió valamennyi szabályozó hatóságának jóváhagyása szükséges:

- a) a közös kapacitászámítási módszertan a 20. cikk (2) bekezdésének megfelelően;
- b) az áramlássalapú kapacitászámítás bevezetésére és halasztására vonatkozó döntések a 20. cikk (2)–(6) bekezdésének megfelelően, valamint a mentességekre vonatkozó döntések a 20. cikk (7) bekezdésének megfelelően;
- c) az összehangolt teher-újraelosztás és ellenkereskedelem módszertana a 35. cikk (1) bekezdésének megfelelően;
- d) a menetrendezett forgalmak számításának közös módszertanai a 43. cikk (1) bekezdésének és az 56. cikk (1) bekezdésének megfelelően;

- e) a vészfolyamatok a 44. cikknek megfelelően;
- f) kiegészítő regionális aukciók a 63. cikk (1) bekezdésének megfelelően;
- g) az explicit felosztás biztosításának feltételei a 64. cikk (2) bekezdésének megfelelően;
- h) a teher-újraelosztás vagy ellenkereskedelem költségmegosztási módszertana a 74. cikk (1) bekezdésének megfelelően.

(8) Az alábbi feltételekre és módszertanokra vonatkozó javaslatok esetében az érintett tagállamok minden egyes szabályozó hatóságának vagy más, hatáskörrel rendelkező tagállami hatóságnak önálló jóváhagyása szükséges:

- a) ahol szükséges, a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető kijelölése és kijelölésének visszavonása vagy felfüggesztése a 4. cikk (2), (8) és (9) bekezdésének megfelelően;
- b) amennyiben szükséges, a másnapi és napon belüli piacokon zajló kereskedéshez kapcsolódó kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetői díjak vagy ezen díjak kiszámítási módszertanai az 5. cikk (1) bekezdésének megfelelően;
- c) az egyes átvitelrendszer-üzemeltetők javaslatai az ajánlattételi övezetek konfigurációjának felülvizsgálatára a 32. cikk (1) bekezdése d) pontjának megfelelően;
- d) ahol szükséges, javaslat övezetközi kapacitásfelosztásra és egyéb intézkedésekre a 45. és 57. cikknek megfelelően;
- e) a kapacitásfelosztási és szűk keresztmetszet-kezelési költségek a 75–79. cikknek megfelelően;
- f) amennyiben szükséges, az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás regionális költségeinek megosztása a 80. cikk (4) bekezdésének megfelelően.

(9) A feltételekre és módszertanokra vonatkozó javaslatnak tartalmaznia kell a megvalósítás javasolt időtartamát, valamint azok várható kihatását e rendelet célkitűzéseire. A néhány vagy valamennyi szabályozó hatóság jóváhagyását igénylő feltételekre vagy módszertanokra vonatkozó javaslatokat a szabályozó hatóságokhoz való benyújtással egyidejűleg az Ügynökséghez is be kell nyújtani. A hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok kérésére az Ügynökség három hónapon belül véleményt ad ki a feltételekre vagy módszertanokra vonatkozó javaslatokról.

(10) Amennyiben a feltételekre vagy módszertanokra vonatkozó javaslatok jóváhagyása egynél több szabályozó hatóság döntését igényli, a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok szorosan együttműködnek, egyeztetnek és koordinálnak egymással a megállapodás érdekében. Ahol szükséges, a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok figyelembe veszik az Ügynökség véleményét. A szabályozó hatóságoknak hat hónapon belül döntést kell hozniuk a (6), (7) és (8) bekezdés szerint benyújtott feltételekről és módszertanokról, azoknak a szabályozó hatóságokhoz vagy adott esetben az utolsó érintett szabályozó hatóságokhoz történő beérkezését követően.

(11) Amennyiben a szabályozó hatóságok nem tudtak megállapodásra jutni a (10) bekezdésben említett időtartamon belül, vagy közös kérésük esetén, az Ügynökség hat hónapon belül hoz határozatot a feltételekre vagy módszertanokra vonatkozóan benyújtott javaslatokról a 713/2009/EK rendelet 8. cikkének (1) bekezdése szerint.

(12) Abban az esetben, ha egy vagy több szabályozó hatóság a jóváhagyáshoz kéri a (6), (7) és (8) bekezdés szerint benyújtott feltételek vagy módszertanok módosítását, az adott átvitelrendszer-üzemeltetők vagy kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők a szabályozó hatóságok kérésétől számított két hónapon belül jóváhagyási javaslatot nyújtanak be a módosított feltételekre vagy módszertanokra vonatkozóan. A hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok a benyújtástól számított két hónapon belül határoznak a módosított feltételekről és módszertanokról. Amennyiben a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok nem tudtak megállapodásra jutni a (6) és (7) bekezdés szerinti feltételekről vagy módszertanokról a kéthónapos határidőn belül, vagy ha részükről közös felkérés érkezik az Ügynökség felé, az Ügynökségnek hat hónapon belül határozatot kell hoznia a feltételekre és módszertanokra vonatkozóan a benyújtott javaslatokról a 713/2009/EK rendelet 8. cikke (1) bekezdésének megfelelően. Az e cikk (4) bekezdésében előírt eljárás alkalmazandó, ha az adott átvitelrendszer-üzemeltetők vagy kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők elmulasztanak javaslatot benyújtani a módosított feltételekre és módszertanokra.

(13) A (6), (7) és (8) bekezdés szerinti feltételekre vagy módszertanokra vonatkozó javaslat kidolgozásáért felelős átvitelrendszer-üzemeltetők vagy kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők, vagy azok elfogadásáért felelős szabályozó hatóságok kérhetik a feltételek és módszertanok módosítását.

A feltételek vagy módszertanok módosítási javaslatait a 12. cikkben meghatározott eljárás alapján kell egyeztetésre benyújtani, és az e cikkben meghatározott eljárás alapján kell jóváhagyni.

(14) Az e rendelet szerinti feltételek és módszertanok kidolgozásáért felelős átvitelrendszer-üzemeltetőknek és kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek közzé kell tennie azokat az interneten a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok általi jóváhagyást követően, vagy – ha nincs szükség ilyen jóváhagyásra – azok kidolgozását követően, hacsak ezen információk nem minősülnek bizalmasnak a 13. cikk alapján.

10. cikk

Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás napi szintű működtetése

Az átvitelrendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők közösen szervezik meg az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás napi szintű működtetését. Rendszeresen találkoznak, hogy megvitassák a napi szintű üzemeltetési kérdéseket, és meg hozzák az azokkal kapcsolatos döntéseket. Az átvitelrendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők meghívják ezeket a találkozókra megfigyelőként az Ügynökséget és a Bizottságot, a találkozókról készült összefoglaló jegyzőkönyvet pedig közzé teszik.

11. cikk

Az érdekelt felek bevonása

Az Ügynökség az ENTSO-E-vel szoros együttműködésben megszervezi az érdekelt felek bevonását az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolásba, valamint e rendelet végrehajtásának egyéb aspektusaiba. Ennek keretében rendszeres találkozókra kerül sor az érdekelt felekkel a felmerülő problémák és módosítási javaslatok megvitatására, különös tekintettel az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolással összefüggésben. Ezek a találkozók nem helyettesíthetők az érdekelt felekkel történő, 12. cikk szerinti egyeztetéssel.

12. cikk

Egyeztetés

(1) Az e rendelet szerinti feltételekre és módszertanokra és azok módosításaira vonatkozó javaslatok benyújtásáért felelős átvitelrendszer-üzemeltetők és kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők egyeztetést folytatnak az érdekelt felekkel, köztük az egyes tagállamok illetékes hatóságaival, a feltételekre és módszertanokra vonatkozó javaslatok tervezetéről olyan esetekben, amelyeket ez a rendelet kifejezetten meghatároz. Az egyeztetés időtartama nem lehet kevesebb egy hónapnál.

(2) A feltételekre és módszertanokra vonatkozóan az átvitelrendszer-üzemeltető a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők által benyújtott javaslatokat uniós szinten kell közzétenni és egyeztetésre benyújtani. Az átvitelrendszer-üzemeltető és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető által regionális szinten benyújtott javaslatokat legalább regionális szinten kell egyeztetésre benyújtani. A kétoldalú vagy többoldalú javaslatokat benyújtó feleknek legalább az érintett tagállamokkal kell egyeztetniük.

(3) A feltételekre és módszertanokra vonatkozó javaslatért felelős jogalanyok kötelesek az érdekelt felek (1) bekezdés szerint folytatott egyeztetései során kialakuló véleményeit megfelelően figyelembe venni, mielőtt megtörténik a javaslat benyújtása szabályozói jóváhagyásra (amennyiben szükséges a 9. cikk szerint), vagy a közzététel megtörténte előtt. Valamennyi esetben egyértelmű és kellően alátámasztott indoklást kell kidolgozni arra vonatkozóan, hogy az egyeztetések során kialakuló vélemények miért szerepelnek vagy nem szerepelnek az előterjesztésben, és azokat kellő időben közzé kell tenni a feltételekre és módszertanokra vonatkozó javaslat közzététele előtt vagy azzal egyidejűleg.

13. cikk

Titoktartási kötelezettségek

(1) Az e rendelet alapján kapott, cserélt vagy továbbított minden bizalmas információra a (2), (3) és (4) bekezdésben megállapított szakmai titoktartási feltételek vonatkoznak.

(2) A szakmai titoktartás kötelezettsége az e rendelet rendelkezéseinek hatálya alá tartozó összes személyre alkalmazandó.

(3) A (2) bekezdésben említett személyek által feladataik ellátása során kapott bizalmas információkat nem szabad kiadni semmilyen más személynek vagy hatóságnak, nem érintve a nemzeti törvények, az e rendelet egyéb rendelkezései, illetve az egyéb vonatkozó uniós jogszabályok hatálya alá tartozó eseteket.

(4) Nem érintve a nemzeti törvények hatálya alá tartozó eseteket, az e rendelet alapján bizalmas információkhoz jutó szabályozó hatóságok, testületek vagy személyek ezen információkat kizárólag az e rendelet szerinti feladataik ellátása céljából használhatják fel.

II. CÍM

A KAPACITÁSFELOSZTÁSRA ÉS A SZŰK KERESZTMETSZETEK KEZELÉSÉRE VONATKOZÓ FELTÉTELEK ÉS MÓDSZERTANOK KÖVETELMÉNYEI

1. FEJEZET

Kapacitásszámítás

1. szakasz

Általános követelmények

14. cikk

Kapacitásszámítási időtávok

(1) Valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető legalább az alábbi időtávokhoz kiszámítja az övezetközi kapacitást:

- a) másnapi időtáv a másnapi piachoz;
- b) napon belüli időtáv a napon belüli piachoz.

(2) A másnapi időtáv esetén mindegyik másnapi piaci időegységhez ki kell számítani az övezetközi kapacitás egyes értékeit. A napon belüli időtáv esetén mindegyik napon belüli piaci időegységhez ki kell számítani az övezetközi kapacitás egyes értékeit.

(3) A másnapi időtáv esetén a kapacitásszámításnak a rendelkezésre álló legfrissebb információkon kell alapulnia. A másnapi időtávra vonatkozó információk frissítésének kezdési időpontja nem lehet korábbi, mint a szállítás előtti második nap piaci idő szerinti 15:00 óra.

(4) Mindegyik kapacitásszámítási régió valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetője biztosítja, hogy a rendelkezésre álló legfrissebb információk alapján történjen meg az övezetközi kapacitás újraszámítása a napon belüli piaci időtávon belül. Ennek az újraszámításnak a gyakorisága figyelembe kell, hogy vegye a hatékonyságot és az üzembiztonságot.

15. cikk

Kapacitásszámítási régiók

(1) E rendelet hatálybalépésétől számított három hónapon belül valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető együtt dolgoz ki közös javaslatot a kapacitásszámítási régiók meghatározására. A javaslatról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell.

(2) Az (1) bekezdésben említett javaslat meghatározza azon átvitelrendszer-üzemeltetőkhez hozzárendelt ajánlattételi övezet határokat, amelyek az egyes kapacitásszámítási régiók részét képezik. Az alábbi követelményeknek kell teljesülniük:

- a) a javaslatnak figyelembe kell vennie a 714/2009/EK rendelet I. melléklete 3. cikkének (2) bekezdésében meghatározott régiókat;
- b) minden olyan ajánlattételiövezet-határt, vagy adott esetben két olyan különálló ajánlattételiövezet-határt, amelyen át összeköttetés létesült két ajánlattételi övezet között, egyetlen kapacitásszámítási régióhoz kell hozzárendelni;

- c) valamennyi kapacitásszámítási régióhoz hozzá kell rendelni legalább azon átvitelrendszer-üzemeltetőket, amelyeknek azokban ajánlattételiövezet-határai vannak.
- (3) Az áramlásalapú módszertant alkalmazó kapacitásszámítási régiókat egy kapacitásszámítási régióba kell egyesíteni, ha teljesülnek az alábbi kumulatív feltételek:
- a) átviteli rendszereik közvetlenül kapcsolódnak egymáshoz;
- b) ugyanazon egységes másnapi vagy napon belüli piac-összekapcsolásban vesznek részt;
- c) egyesítésük hatékonyabb, mint a különállóként való fenntartásuk. A hatékonyság felméréséhez a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok közös költség-haszon elemzést kérhetnek az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőktől.

2. szakasz

A közös hálózatmodell

16. cikk

Termelési és terhelési adatszolgáltatási módszertan

- (1) E rendelet hatálybalépésétől számított 10 hónapon belül valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető együtt dolgoz ki javaslatot a közös hálózatmodell kialakításához szükséges termelési és terhelési adatszolgáltatás egységes módszertanára, amelyről a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell. A javaslatnak indoklást kell magában foglalnia e rendelet célkitűzései alapján az információkérés magyarázatával.
- (2) A termelési és terhelési adatszolgáltatási módszertanra vonatkozó javaslatban meg kell határozni, hogy kapacitásszámítás céljából mely termelőegységeknek és felhasználóknak kell információt szolgáltatniuk az adott átvitelrendszer-üzemeltetők számára.
- (3) A termelési és terhelési adatszolgáltatási módszertanra vonatkozó javaslatban meg kell határozni, hogy a termelőegységeknek és felhasználóknak milyen információkat kell szolgáltatniuk az átvitelrendszer-üzemeltetők számára. Az információk legalább a következőket foglalják magukban:
- a) a műszaki jellemzőkre vonatkozó információk;
- b) a termelőegységek és felhasználók rendelkezésre állására vonatkozó információk;
- c) a termelőegységek menetrendezésére vonatkozó információk;
- d) a termelőegységek teherelosztásának módjára vonatkozóan rendelkezésre álló információk.
- (4) A módszertanban meg kell határozni a (3) bekezdés szerinti információszolgáltatás tekintetében a termelőegységekre és felhasználókra vonatkozó határidőket.
- (5) A (3) bekezdés szerinti információkat mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető köteles felhasználni és megosztani más átvitelrendszer-üzemeltetővel. A (3) bekezdés d) pontja szerinti információk csak kapacitásszámításhoz használhatók fel.
- (6) A termelési és terhelési adatszolgáltatási módszertan valamennyi szabályozó hatóság általi jóváhagyását követően legkésőbb két hónapon belül az ENTSO-E közlése:
- a) az átvitelrendszer-üzemeltetők számára információkat szolgáltató jogalanyok listáját;
- b) a (3) bekezdés szerint szolgáltatandó információk listáját;
- c) az információszolgáltatási határidőket.

17. cikk

Közös hálózatmodell módszertana

- (1) E rendelet hatálybalépésétől számított 10 hónapon belül valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető együtt dolgoz ki javaslatot a közös hálózatmodell módszertanára vonatkozóan. A javaslatról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell.
- (2) A közös hálózatmodell módszertanának lehetővé kell tennie egy közös hálózatmodell kialakítását. Legalább a következőket kell tartalmaznia:
- forгатókönyvek meghatározása a 18. cikkel összhangban;
  - egyedi hálózatmodellek meghatározása a 19. cikkel összhangban;
  - az egyedi hálózatmodellek közös hálózatmodellé történő egyesítésének folyamatleírása.

18. cikk

Forгатókönyvek

- (1) Valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető együtt dolgoz ki közös forгатókönyveket a 14. cikk (1) bekezdés a) és b) pontjában említett valamennyi kapacitászámítási időtávhoz. A közös forгатókönyveket arra használják, hogy segítséggel a termelés, terhelés és hálózati topológia konkrét előre jelzett állapotait ismertessék az átviteli rendszer vonatkozásában a közös hálózatmodellben.
- (2) Piaci időegységenként egy-egy forгатókönyvet kell meghatározni mind a másnapi, mind a napon belüli kapacitászámítási időtávhoz.
- (3) Mindegyik forгатókönyv esetében valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető együtt alakít ki közös szabályokat az egyes ajánlattételi övezetek nettó pozíciójának és az egyes egyenáramú vezetéseken történő áramlásoknak a meghatározásához. Ezen közös szabályokat az egyes ajánlattételi övezetek nettó pozíciójának és az egyes egyenáramú vezetéseken történő áramlásoknak a legjobb előrejelzésére kell alapozni mindegyik forгатókönyv esetében, figyelembe véve a terhelés és termelés közötti általános egyensúlyt az uniós átviteli rendszerben. A 714/2009/EK rendelet I. mellékletének 1.7 pontjával összhangban a forгатókönyvek meghatározásánál nem lehet indokolatlan megkülönböztetés a belső és az övezetközi forgalmak között.

19. cikk

Egyedi hálózatmodell

- (1) Valamennyi ajánlattételi övezet és az egyes forгатókönyvek esetében:
- az ajánlattételi övezetbe tartozó valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető közösen gondoskodik egy olyan egységes egyedi hálózatmodellről, amely megfelel a 18. cikk (3) bekezdésének; vagy
  - az ajánlattételi övezetbe tartozó átvitelrendszer-üzemeltető egyedi hálózatmodellről gondoskodik saját szabályzási területe – köztük a rendszerösszekötők – tekintetében, feltéve, hogy az ajánlattételi övezet lefedő szabályzási területek – köztük a rendszerösszekötők – nettó pozícióinak összege megfelel a 18. cikk (3) bekezdésének.
- (2) Az egyedi hálózatmodell létrehozása során az átvitelrendszer-üzemeltető(k) által meghatározott forгатókönyvek esetében az egyes egyedi hálózatmodelleknek a lehető legjobb előrejelzést kell biztosítaniuk az átviteli rendszer állapotáról.
- (3) Az egyedi hálózatmodellek tartalmazzák az átviteli rendszer mindazon hálózati elemeit, amelyeket a regionális üzembiztonsági vizsgálatban alkalmaznak az érintett időtávok tekintetében.
- (4) Valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető a lehető legteljesebb mértékben összehangolja az egyedi hálózatmodellek felépítésének módját.
- (5) Az átvitelrendszer-üzemeltetők minden szükséges adatot megadnak az egyedi hálózatmodellben, hogy állandósult üzemi állapotban elvégezhető legyenek a hatásos és meddőteljesítmény-áramlásra és a feszültségre vonatkozó vizsgálatok.

(6) Adott esetben és egy kapacitásszámítási régió belüli valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető megállapodása esetén a szóban forgó kapacitásszámítási régió belüli átvitelrendszer-üzemeltetők megosztják egymással információikat a feszültségre és a dinamikus stabilitásra vonatkozó vizsgálatok elvégzése érdekében.

3. szakasz

Kapacitásszámítási módszertanok

20. cikk

Az áramlássalapú kapacitásszámítási módszertan bevezetése

(1) A másnapi piaci időtáv és a napon belüli piaci időtáv esetén a közös kapacitásszámítási módszertanokban szereplő kapacitásszámítási módszertan az áramlássalapú módszertant jelenti, kivéve a (7) bekezdés szerinti követelmény teljesülésének esetét.

(2) A kapacitásszámítási régióra vonatkozó javaslat 15. cikkének (1) bekezdése szerinti jóváhagyásától számított legkésőbb 10 hónapon belül mindegyik kapacitásszámítási régió valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetője javaslatot nyújt be az adott régió belüli közös összehangolt kapacitásszámítási módszertanra. A javaslatról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell. Az e bekezdés szerinti, régió belüli kapacitásszámítási módszertant azon kapacitásszámítási régiókban, amelyek „Északnyugat-Európa” és „Kelet-Közép-Európa” régióknak a 714/2009/EK rendelet I. melléklete 3.2. pontjának b) és d) alpontja szerinti meghatározásán alapulnak, valamint a (3) és (4) bekezdésben említett régiókban ki kell egészíteni egy olyan, az áramlássalapú módszertanok régióközi koordinációjával és összeegyeztethetőségével kapcsolatos közös kerettel, amelyet az (5) bekezdésnek megfelelően kell kidolgozni.

(3) Azon kapacitásszámítási régió átvitelrendszer-üzemeltetői, amelyhez a 714/2009/EK rendelet I. melléklete 3.2. pontjának c) alpontja szerinti „Olaszország” régió tartozik, az (1) bekezdés szerinti kötelezettség sérelme nélkül a (2) bekezdésben említett kérdéses régió tekintetében meghosszabbíthatják a közös összehangolt, áramlássalapú módszertant alkalmazó kapacitásszámítási módszertannal kapcsolatos javaslat benyújtására vonatkozó határidőt legfeljebb hat hónappal attól a naptól számítva, hogy Svájc csatlakozott az egységes másnapi piac-összekapcsoláshoz. A javaslatnak nem kell magában foglalnia az Olaszországon belüli, valamint az Olaszország és Görögország közötti ajánlat-tételiövezet-határokat.

(4) Legfeljebb hat hónappal azt követően, hogy legalább az Energiaközösség valamennyi délkelet-európai szerződő fele részt vesz az egységes másnapi piac-összekapcsolásban, a horvátországi, romániai, bulgáriai és görögországi átvitelrendszer-üzemeltetők együtt nyújtanak be javaslatot az áramlássalapú módszertant alkalmazó, másnapi és napon belüli időtávokra vonatkozó közös kapacitásszámítási módszertan bevezetésére. Az áramlássalapú módszertant alkalmazó közös kapacitásszámítási módszertanra vonatkozó javaslatban meg kell adni egy végrehajtási határidőt, amely nem lehet hosszabb, mint két év azt követően, hogy az Energiaközösség valamennyi délkelet-európai szerződő fele részt vesz az egységes másnapi piac-összekapcsolásban. Azon tagállamok átvitelrendszer-üzemeltetőit, amelyek más régiókkal határosak, ösztönözni kell, hogy csatlakozzanak a közös áramlássalapú kapacitásszámítási módszertannak ezekkel a régiókkal történő kialakítását célzó kezdeményezésekhez.

(5) Amikor két vagy több szomszédos kapacitásszámítási régió ugyanazon szinkronterületen használ egy áramlássalapú módszertant alkalmazó, másnapi és napon belüli időtávokra vonatkozó közös kapacitásszámítási módszertant, akkor ebből a célból egy régióknak kell tekinteni őket, és e régió átvitelrendszer-üzemeltetői hat hónapon belül javaslatot terjesztenek elő az áramlássalapú módszertant alkalmazó, másnapi és napon belüli időtávokra vonatkozó közös kapacitásszámítási módszertan használatára. A javaslatban meg kell adni egy végrehajtási határidőt a régiók közötti közös kapacitásszámítási módszertant érintően, amely nem lehet hosszabb a másnapi időtávra vonatkozó módszertan esetében 12 hónapnál, a napon belüli időtávra vonatkozó módszertan esetében pedig 18 hónapnál azt követően, hogy e régiók tekintetében áramlássalapú módszertant bevezették. Az e bekezdésben megadott határidők a (6) bekezdéssel összhangban kiigazíthatók.

Két, közös kapacitásszámítási módszertan kidolgozását kezdeményező kapacitásszámítási régióban a módszertan azt megelőzően vezethető be, hogy bármely további kapacitásszámítási régióval közös kapacitásszámítási módszertant dolgoztak volna ki.

(6) Amennyiben az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők be tudják bizonyítani, hogy a 4. és 5. cikk szerinti közös áramlássalapú módszertanok használata – azonos üzembiztonsági szintet feltételezve – még nem lenne hatékonyabb, úgy együtt kérelmezhetnek határidő-hosszabbítást a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságoktól.

(7) Az átvitelrendszer-üzemeltetők együtt kérelmezhetik a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságoktól az összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú módszertan alkalmazását a (2)–(4) bekezdésben említettektől eltérő régiókban és ajánlattételi övezetekben, ha az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők be tudják bizonyítani, hogy az áramlásalapú módszertan alkalmazó közös módszertanok használata – azonos üzembiztonsági szintet feltételezve az adott régióban – még nem lenne hatékonyabb, mint az összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú módszertan.

(8) Ahhoz, hogy a piaci szereplők alkalmazkodni tudjanak a kapacitászámítási megközelítésben bekövetkező bármely változáshoz, az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők a meglévővel párhuzamosan tesztelik az új megközelítést a piaci szereplők bevonásával legalább hat hónapon át a kapacitászámítási megközelítés módosítására vonatkozó javaslat bevezetését megelőzően.

(9) Az áramlásalapú módszertan alkalmazó valamennyi kapacitászámítási régió átvitelrendszer-üzemeltetői létrehozhatnak és hozzáférhetővé tesznek egy olyan eszközt, amellyel a piaci szereplők értékelni tudják a kölcsönhatást az övezetközi kapacitások és az ajánlattételi övezetek közötti kereskedelem között.

21. cikk

Kapacitászámítási módszertan

(1) A 20. cikk (2) bekezdésének megfelelően meghatározott kapacitászámítási régióhoz tartozó közös kapacitászámítási módszertanra vonatkozó javaslatban legalább az alábbi elemeket kell szerepeltetni mindegyik kapacitászámítási időtávhoz:

a) a kapacitászámítási bemeneti adatok kiszámítására vonatkozó módszertanok, amelyek az alábbi paramétereket foglalják magukban:

- i. az üzembiztonsági tartaléksáv meghatározásának módszertana a 22. cikk szerint;
- ii. az üzembiztonsági határértékek, a kapacitászámítással kapcsolatos kiesések és a felosztási korlátok meghatározási módszertanai, amelyek a 23. cikk szerint alkalmazhatók;
- iii. a termelészváltási tényezők meghatározásának módszertana a 24. cikk szerint;
- iv. a kapacitászámításnál figyelembe veendő beavatkozó intézkedések meghatározási módszertana a 25. cikk szerint;

b) a kapacitászámítási módszertan részletes leírása, amely az alábbiakat foglalja magában:

- i. az alkalmazott kapacitászámítási módszertan matematikai leírása különböző kapacitászámítási bemeneti adatok mellett;
- ii. a 714/2009/EK rendelet I. melléklete 1.7 pontjának betartását biztosító szabályok a belső és az övezetközi kereskedelem közötti indokolatlan megkülönböztetés elkerülésére;
- iii. a korábban felosztott övezetközi kapacitások adott esetben történő figyelembevételének szabályai;
- iv. a kritikus hálózati elemekre jellemző teljesítményáramlásoknak vagy az övezetközi kapacitásoknak a beavatkozó intézkedések miatti kiigazítására vonatkozó szabályok a 25. cikknek megfelelően;
- v. az áramlásalapú módszertan esetén a teljesítményeloszlási tényezők és a kritikus hálózati elemeken rendelkezésre álló tartaléksávok kiszámításának matematikai leírása;
- vi. az összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú módszertan esetén az övezetközi kapacitás számítási szabályai, ideértve a kritikus hálózati elemek teljesítményáramlási lehetőségeinek a különböző ajánlattételi övezet-határok közötti hatékony megosztására vonatkozó szabályokat is;
- vii. ha a kritikus hálózati elemek teljesítményáramlást befolyásolják az övezetközi kereskedések a különböző kapacitászámítási régiókban, az ilyen áramlások lehetővé tétele érdekében a kritikus hálózati elemek teljesítményáramlási lehetőségeinek a különböző kapacitászámítási régiók közötti megosztására vonatkozó szabályok.

c) az övezetközi kapacitás validálási módszertana a 26. cikk szerint.

(2) A napon belüli kapacitásszámítási időtávnál a kapacitásszámítási módszertan azt is rögzíti, hogy milyen gyakorisággal történjen a kapacitás újraszámítása a 14. cikk (4) bekezdése szerint, közölve a választott gyakoriság indokait.

(3) A kapacitásszámítási módszertan magában foglal egy vészfolyamati eljárást is arra az esetre, ha a kiinduló kapacitásszámítás nem vezetne eredményre.

(4) Az egyes kapacitásszámítási régiók átvitelrendszer-üzemeltetői – amennyire csak lehetséges – összehangolt bemeneti adatokat használnak a kapacitásszámításhoz. Legkésőbb 2020. december 31-ig valamennyi régióknak összehangolt kapacitásszámítási módszertant kell használnia, ennek keretében különösen az áramlássalapú módszertan és az összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú módszertan összefüggésében kell összehangolt kapacitásszámítási módszertant alkalmazni. Értékelni kell a kapacitásszámítási módszertan összehangolásának hatékonyságát az áramlássalapú módszertanok és az összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú módszertanok harmonizálása tekintetében, azonos üzembiztonsági szintet feltételezve. Az átvitelrendszer-üzemeltetők az értékelést egy, az összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú módszertanra való áttéréssel kapcsolatos javaslattal együtt megküldik minden szabályozó hatóságnak 12 hónapon belül azt követően, hogy legalább két kapacitásszámítási régió a 20. cikk (5) bekezdésének megfelelően közös kapacitásszámítási módszertant alkalmazott.

22. cikk

Üzembiztonsági tartaléksáv módszertana

(1) A közös kapacitásszámítási módszertanra tett javaslatnak tartalmaznia kell egy, az üzembiztonsági tartaléksáv meghatározására szolgáló módszertant. Az üzembiztonsági tartaléksáv meghatározásának módszertana két lépésből áll. Első lépésben az adott átvitelrendszer-üzemeltetők megbecsülik a kapacitásszámítás időpontjában várható teljesítményáramlások és a valós időben megtörtént teljesítményáramlások közötti eltérések valószínűség-eloszlását. Második lépésben a valószínűség-eloszlásból kapott érték alapján megtörténik az üzembiztonsági tartaléksáv kiszámítása.

(2) Az üzembiztonsági tartaléksáv meghatározásának módszertana előírja a kapacitásszámítás időpontjában várható teljesítményáramlások és a valós időben megtörtént teljesítményáramlások közötti eltérések valószínűség-eloszlásának számítási elveit, valamint meghatározza a számításnál figyelembe veendő bizonytalanságokat. E bizonytalanságok meghatározásánál a módszertan különösen az alábbiakat veszi figyelembe:

- a) a villamosenergia-áramlások nem tervezett eltérései adott piaci időegységen belül, amelyek oka a villamosenergia-áramlásoknak az állandó frekvencia fenntartására irányuló kiigazítása az szabályozási területeken belül és azok között;
- b) olyan bizonytalanságok, amelyek érinthetik a kapacitásszámítást és amelyek a kapacitásszámítási időtáv és a valós idő között jelentkezhetnek a szóban forgó piaci időegységénél.

(3) Az üzembiztonsági tartaléksáv meghatározásának módszertanában az átvitelrendszer-üzemeltetők közös összehangolt elveket is rögzítenek ahhoz, hogy a valószínűség-eloszlásból hogyan származtassák az üzembiztonsági tartaléksávot.

(4) Az (1) bekezdés szerint elfogadott módszertan alapján az átvitelrendszer-üzemeltetők meghatározzák az üzembiztonsági tartaléksávot, kötelezően figyelembe véve az üzembiztonsági határértékeket, a kapacitásszámítási időtáv és a valós idő közötti bizonytalanságokat, valamint a kapacitásszámítás után rendelkezésre álló beavatkozó intézkedéseket.

(5) Az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők mindegyik kapacitásszámítási időtáv tekintetében meghatározzák az üzembiztonsági tartaléksávot a kritikus hálózati elemekhez, ha áramlássalapú módszertant alkalmaznak, illetve az övezetközi kapacitásokhoz, ha összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú módszertant alkalmaznak.

23. cikk

Az üzembiztonsági határok, kiesések és felosztási korlátok módszertanai

(1) Valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető kötelezően figyelembe veszi az üzembiztonsági vizsgálatnál alkalmazott üzembiztonsági határértékeket és kieséseket.

(2) Amennyiben a kapacitásszámításnál használt üzembiztonsági határértékek és kiesések nem ugyanazok, mint az üzembiztonsági vizsgálatban, úgy a közös kapacitásszámítási módszertanra vonatkozó javaslatban az átvitelrendszer-üzemeltetők leírják a kapacitásszámításhoz használt üzembiztonsági határértékek és kiesések meghatározásához általuk használt módszert és kritériumokat.

(3) Ha az átvitelrendszer-üzemeltetők felosztási korlátokat alkalmaznak, azokat csak az alábbiak alkalmazásával lehet meghatározni:

- a) olyan korlátok, amelyek az átviteli rendszernek az üzembiztonsági határértékeken belül történő tartásához szükségesek, és amelyek nem alakíthatók át hatékonyan a kritikus hálózati elemek maximális áramlásaira; vagy
- b) olyan korlátok, amelyek célja az egységes másnapi vagy napon belüli piac-összekapcsolás gazdasági többletének növelése.

24. cikk

Termelésváltóztatási tényezők módszertana

(1) A közös kapacitásszámítási módszertanra tett javaslatnak tartalmaznia kell egy módszertani javaslatot a közös termelésváltóztatási tényező meghatározására minden egyes, a 18. cikknek megfelelően kialakított ajánlattételi övezet és forgatókönyv tekintetében.

(2) A termelésváltóztatási tényezők jelentik a legjobb előrejelzését annak, hogy miként viszonyul az adott ajánlattételi övezet nettópozíció-változása a közös hálózatmodellben történő termelés vagy terhelés specifikus változásához. Ennél az előrejelzésnél különösen a termelési és terhelési adatszolgáltatási módszertanból származó információkat kell figyelembe venni.

25. cikk

Beavatkozó intézkedések módszertana a kapacitásszámításnál

(1) Az egyes kapacitásszámítási régiók átvitelrendszer-üzemeltetői egyedileg határozzák meg a kapacitásszámítás során e rendelet célkitűzéseinek teljesítése érdekében figyelembe veendő rendelkezésre álló beavatkozó intézkedéseket.

(2) Mindegyik kapacitásszámítási régióon belül mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető az adott régióon belüli többi átvitelrendszer-üzemeltetővel összehangolja a kapacitásszámítás során figyelembe veendő beavatkozó intézkedések használatát és tényleges valós idejű alkalmazását.

(3) Ahhoz, hogy a kapacitásszámításnál figyelembe lehessen venni a beavatkozó intézkedéseket, mindegyik kapacitásszámítási régióban valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető megállapodik az egynél több átvitelrendszer-üzemeltető intézkedését igénylő beavatkozó intézkedések használatáról.

(4) Mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető gondoskodik arról, hogy a beavatkozó intézkedéseket azzal a feltétellel vegyék figyelembe a kapacitásszámításnál, hogy a számítás után fennmaradó rendelkezésre álló beavatkozó intézkedések a 22. cikkben meghatározott üzembiztonsági tartaléksávval együtt elégségesek legyenek az üzembiztonság biztosításához.

(5) A kapacitásszámítás során mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető a költséggel nem járó beavatkozó intézkedéseket veszi figyelembe.

(6) Mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető gondoskodik arról, hogy a kapacitásszámítás során figyelembe veendő beavatkozó intézkedések ugyanazok legyenek valamennyi kapacitásszámítási időtáv esetén, figyelembe véve azok technikai rendelkezésre állását az egyes kapacitásszámítási időtávok tekintetében.

26. cikk

Az övezetközi kapacitás validálási módszertana

(1) Mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető validálja és jogosult korrigálni az átvitelrendszer-üzemeltető ajánlattételi-övezet-határait vagy kritikus hálózati elemekre vonatkozóan az összehangolt kapacitásszámítás felelősei által biztosított övezetközi kapacitást a 27–31. cikknek megfelelően.

(2) Összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú módszertan alkalmazása esetén a kapacitásszámítási régióban valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető szerepeltet a 21a. cikkben említett kapacitásszámítási módszertanban egy szabályt az övezetközi kapacitás korrekciójának az egyes ajánlattételi-övezet-határok közötti elosztására.

(3) Üzembiztonsági okokból mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető csökkentheti az övezetközi kapacitást az övezetközi kapacitás (1) bekezdés szerinti validálása során.

(4) A kapacitásszámítás és validálás során a összehangolt kapacitásszámítás felelőse a szomszédos kapacitás számítás-felelősökkel összehangoltan tevékenykedik.

(5) Mindegyik kapacitásszámítás-felelős háromhavonta jelenti a kapacitásszámítási régió valamennyi szabályozó hatósága felé az övezetközi kapacitás validálása során a (3) bekezdés szerint végzett összes csökkentést. A jelentésben fel kell tüntetni az övezetközi kapacitás csökkentésének helyszínét és mennyiségét, valamint a csökkentések indoklását.

(6) A kapacitásszámítási régió valamennyi szabályozó hatósága dönt arról, hogy az (5) bekezdés szerinti jelentés részben vagy egészben közzétételre kerüljön-e.

4. szakasz

A kapacitásszámítási folyamat

27. cikk

Általános rendelkezések

(1) A 16. cikk szerinti termelési és terhelési adatszolgáltatási módszertanra és a 17. cikk szerinti közös hálózatmodell módszertanára vonatkozó döntéstől számított legkésőbb hat hónapon belül valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető megszervezi az egyedi hálózatmodellek egyesítésének folyamatát.

(2) A 20. és 21. cikk szerinti kapacitásszámítási módszertanokra vonatkozó döntések meghozatalától számított legkésőbb négy hónapon belül az egyes kapacitásszámítási régiók átvitelrendszer-üzemeltetői közösen jelölik ki az összehangolt kapacitásszámítás felelőseit és meghatározzák, hogy azok mely szabályok szerint működjenek.

(3) Az egyes kapacitásszámítási régiók átvitelrendszer-üzemeltetői – a 31. cikk bekezdése szerint elkészített kétévenkénti jelentés részeként – kétévenként felülvizsgálják a kapacitásszámítás keretében benyújtott adatok minőségét a kapacitásszámításra és felosztásra vonatkozóan.

(4) Minden átvitelrendszer-üzemeltető a rendelkezésre álló legfrissebb információk felhasználásával rendszeresen és évente legalább egyszer elvégzi a következők felülvizsgálatát és frissítését:

- a) a kapacitásszámításhoz használt üzembiztonsági határértékek, kiesések és felosztási korlátok;
- b) a kapacitásszámítás időpontjában várható teljesítményáramlások és a valós időben megtörtént teljesítményáramlások közötti eltérések üzembiztonsági tartaléksáv kiszámításához használt valószínűség-eloszlása;
- c) a kapacitásszámításnál figyelembe vett beavatkozó intézkedések;
- d) a 22–24. cikk szerinti termelésváltóztatási tényezők, a kritikus hálózati elemek és a kiesések meghatározási módszertanainak alkalmazása.

28. cikk

Közös hálózatmodell létrehozása

(1) A 14. cikk (1) bekezdésében meghatározott mindegyik kapacitásszámítási időtávhoz a 16. cikk hatálya alá tartozó mindegyik termelőegység vagy felhasználó az előírt határidőn belül szolgáltatja a termelési és terhelési adatszolgáltatási módszertanban előírt adatokat az adott szabályozási területért felelős átvitelrendszer-üzemeltető részére.

(2) A 16. cikk (3) bekezdése szerint információt szolgáltató mindegyik termelőegység vagy felhasználó a becslések gyakorlatilag legmegbízhatóbb összességét biztosítja.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltetők minden kapacitásszámítási időtáv tekintetében egyedi hálózatmodellt hoznak létre az egyes forgatókönyvekhez a 19. cikknek megfelelően, az egyedi hálózatmodellek közös hálózatmodellbe történő egyesítése céljából.

(4) Az átvitelrendszer-üzemeltetők az egyes egyedi hálózatmodellek tekintetében a legmegbízhatóbb gyakorlati becsléseket bocsátják rendelkezésre az egyedi hálózatmodellek közös hálózatmodellbe történő egyesítéséért felelős átvitelrendszer-üzemeltetők részére.

(5) Minden kapacitásszámítási időtáv tekintetében egy egész Unióra kiterjedő, egységes, közös hálózatmodellt kell létrehozni a 18. cikk szerinti egyes forgatókönyvekhez oly módon, hogy egyesíteni kell az átvitelrendszer-üzemeltetőkől származó bemeneti adatokat az e cikk (3) bekezdése szerinti kapacitásszámítási folyamat alkalmazásával.

29. cikk

Az övezetközi kapacitás regionális szintű kiszámítása

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetők minden kapacitásszámítási időtáv tekintetében biztosítják az alábbiakat az összehangolt kapacitásszámítás felelősei és az adott kapacitásszámítási régióon belüli valamennyi többi átvitelrendszer-üzemeltető részére: üzembiztonsági határértékek, termelészválogatási tényezők, beavatkozó intézkedések, üzembiztonsági tartaléksávok, felosztási korlátok és korábban felosztott övezetközi kapacitások.

(2) Az összehangolt kapacitásszámítás felelőse üzembiztonsági vizsgálatot végez az üzembiztonsági határértékek alkalmazásával, az egyes forgatókönyvekhez a 28. cikk (5) bekezdése szerint létrehozott közös hálózatmodellt felhasználva.

(3) Az övezetközi kapacitás kiszámításakor az összehangolt kapacitásszámítás felelőse:

- a) a termelészválogatási tényezők felhasználásával kiszámítja az ajánlattételi övezet nettó pozíciói és az egyenáramú vezetéseken történő áramlások változásának hatását;
- b) figyelmen kívül hagyja azokat a kritikus hálózati elemeket, amelyeket a 21. cikk szerinti módszertannak megfelelően nem érintenek jelentősen az ajánlattételi övezet nettó pozícióinak változásai; és
- c) gondoskodik arról, hogy az ajánlattételi övezet nettó pozícióinak és az egyenáramú vezetéseken történő áramlások minden csoportja, amely nem lépi túl az övezetközi kapacitást, megfeleljen az üzembiztonsági határértékek és az üzembiztonsági tartaléksávok követelményeinek a 21. cikk (1) bekezdése a) pontjának i. és ii. alpontja szerint, és figyelembe vegye a korábban felosztott övezetközi kapacitást a 21. cikk (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontja szerint.

(4) Az összehangolt kapacitásszámítás felelőse a kapacitásszámításnál a 21. cikk (1) bekezdése a) pontjának iv. alpontja szerint figyelembe vett rendelkezésre álló beavatkozó intézkedések alkalmazásával optimalizálja az övezetközi kapacitást.

(5) Az összehangolt kapacitásszámítás felelőse a 21. cikk (1) bekezdése a) pontjának vi. alpontja szerint kialakított megosztási szabályokat alkalmazza.

(6) Az összehangolt kapacitásszámítás felelőse betartja az alkalmazott kapacitásszámítási módszertan matematikai leírását a 21. cikk (1) bekezdése b) pontjának i. alpontja szerint.

(7) Az összehangolt kapacitásszámítás áramlásalapú módszertant alkalmazó felelőse:

- a) felhasználja az üzembiztonsági határértékek adatait a kritikus hálózati elemekhez tartozó maximális áramlások kiszámításához;
- b) felhasználja a közös hálózatmodellt, a termelészválogatási tényezőket és a kieséseket a teljesítményeloszlási tényezők kiszámításához;
- c) felhasználja a teljesítményeloszlási tényezőket a kapacitásszámítási régióban korábban felosztott övezetközi kapacitásokból származó áramlások kiszámításához;
- d) kiszámítja a kritikus hálózati elemekhez tartozó áramlásokat mindegyik forgatókönyvhöz (a kieséseket figyelembe véve), és kiigazítja ezeket annak feltételezésével, hogy a kapacitásszámítási régióon belül nincsenek övezetközi kereskedések, betartva a belső és az övezetközi kereskedések közötti indokolatlan megkülönböztetés elkerülésére vonatkozó szabályokat a 21. cikk (1) bekezdése b) pontjának ii. alpontja szerint;
- e) kiszámítja a kritikus hálózati elemeken rendelkezésre álló tartaléksávokat (a kieséseket figyelembe véve), amelyeknek meg kell egyezniük a d) pont szerint pontosított áramlásokkal, az üzembiztonsági tartaléksávokkal és a korábban felosztott övezetközi kapacitásokból származó áramlásokkal csökkentett maximális áramlásokkal;
- f) pontosítja a kritikus hálózati elemeken rendelkezésre álló tartaléksávokat vagy a teljesítményeloszlási tényezőket a kapacitásszámításnál a 25. cikkkel összhangban figyelembe veendő rendelkezésre álló beavatkozó intézkedések felhasználásával.

(8) Az összehangolt kapacitásszámítás felelőse, amely összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú módszertant alkalmaz:

- a) felhasználja a közös hálózatmodellt, a termelésváltoztatási tényezőket és a kieséseket az ajánlattételiövezet-határookra vonatkozó azon maximális kerekedés kiszámításához, amely egyenlő a két ajánlattételi övezet közötti, az ajánlattételiövezet-határ mindkét oldalán számított maximális kereskedéssel, az üzembiztonsági határértékek betartásával;
- b) a kapacitásszámításnál figyelembe vett beavatkozó intézkedések felhasználásával pontosítja a maximális kereskedést a 25. cikk szerint;
- c) pontosítja a maximális kereskedést a belső és az övezetközi kereskedések közötti indokolatlan megkülönböztetés elkerülésére vonatkozó szabályok alkalmazásával a 21. cikk (1) bekezdése b) pontjának ii. alpontja szerint;
- d) alkalmazza a 21. cikk (1) bekezdése b) pontjának vi. alpontja szerinti szabályokat a kritikus hálózati elemek teljesítményáramlási lehetőségeinek a különböző ajánlattételiövezet-határok közötti hatékony megosztása érdekében;
- e) kiszámítja az övezetközi kapacitást, amely egyenlő az üzembiztonsági tartaléksávval és a már felosztott övezetközi kapacitásokkal pontosított maximális kereskedéssel.

(9) Az összehangolt kapacitásszámítás felelőse az összehangolt kapacitásszámítás szomszédos felelőseivel összehangoltan tevékenykedik. Ezt az összehangolást a szomszédos átvitelrendszer-üzemeltetők úgy biztosítják, hogy az összehangolt kapacitásszámítás adott regionális felelőseivel kicserélik egymás között és megerősítik a kölcsönös függésre vonatkozó információkat a kapacitásszámítás és validálás céljából. A szomszédos átvitelrendszer-üzemeltetők a kapacitásszámítás előtt a kölcsönös függésre vonatkozó információkat nyújtanak az összehangolt kapacitásszámítás felelőseinek. A 31. cikkel összhangban készített kétévenkénti jelentésnek tartalmaznia kell ezen információk pontoságának az értékelését, és adott esetben a beavatkozó intézkedéseket.

(10) Az összehangolt kapacitásszámítás felelőse:

- a) áramlásalapú paramétereket állít be mindegyik ajánlattételi övezethez a kapacitásszámítási régióon belül, ha áramlásalapú módszertant alkalmaznak; vagy
- b) övezetközi kapacitásértékeket állít be mindegyik ajánlattételiövezet-határhoz a kapacitásszámítási régióon belül, ha összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú módszertant alkalmaznak.

(11) Az összehangolt kapacitásszámítás felelőse a kapacitásszámítási régióján belül mindegyik átvitelrendszer-üzemeltetőnek megküldi validálás céljából az övezetközi kapacitást a 21. cikk (1) bekezdése c) pontjának megfelelően.

30. cikk

Az övezetközi kapacitás validálása és eljuttatása

(1) Mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető elvégzi a saját ajánlattételiövezet-határait vagy kritikus hálózati elemeire vonatkozó regionális kapacitásszámítás eredményeinek validálását a 26. cikknek megfelelően.

(2) Saját kapacitásvalidálását és felosztási korlátait mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető megküldi az összehangolt kapacitásszámítás adott felelőseihez és az adott kapacitásszámítási régiók többi átvitelrendszer-üzemeltetőjéhez.

(3) Az összehangolt kapacitásszámítás felelőse biztosítja a validált övezetközi kapacitásokat és a felosztási korlátokat a kapacitásfelosztás végrehajtása céljából a 46. és 58. cikknek megfelelően.

5. szakasz

Kétévenkénti kapacitásszámítási és -felosztási jelentés

31. cikk

Kétévenkénti kapacitásszámítási és -felosztási jelentés

(1) E rendelet hatálybalépésétől számított két éven belül az ENTSO-E kapacitásszámítási és -felosztási jelentést készít és küld az Ügynökségnek.

- (2) Az Ügynökség kérésére az ENTSO-E ezt követően két évente készít és küld az Ügynökségnek kapacitásszámítási és -felosztási jelentést.
- (3) A kapacitásszámítási és -felosztási jelentés mindegyik ajánlattételi övezetre, ajánlattételi övezet-határra és kapacitásszámítási régióra vonatkozóan legalább a következőket tartalmazza:
- a) az alkalmazott kapacitásszámítási módszertant;
  - b) az üzembiztonsági tartaléksávokra vonatkozó statisztikai mutatókat;
  - c) az övezetközi kapacitás statisztikai mutatóit, adott esetben ideértve a felosztási korlátokat is mindegyik kapacitásszámítási időtávhoz;
  - d) a kapacitásszámítás során felhasznált információkra vonatkozó minőségi mutatókat;
  - e) adott esetben a kapacitásszámításhoz javasolt fejlesztési intézkedéseket;
  - f) az összehangolt nettó átviteli kapacitás alapú módszertant használó régióknál egy elemzést arra vonatkozóan, hogy továbbra is teljesülnek-e a 20. cikk (7) bekezdésében foglalt feltételek;
  - g) mutatókat az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás hatékonyságának hosszabb távú értékeléséhez és követéséhez, ideértve szükség esetén a kapacitásszámítási régiók egyesítését is a 15. cikk (3) bekezdése szerint;
  - h) ajánlások az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás továbbfejlesztéséhez, ideértve a módszertanok, folyamatok és szabályozó rendelkezések további harmonizálását.
- (4) Az Ügynökséggel való egyeztetést követően valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető közösen elfogadja a statisztikai és minőségi mutatókat a jelentéshez. Az átvitelrendszer-üzemeltetők általi elfogadásuk előtt vagy alkalmazásuk során az Ügynökség kérheti a mutatók módosítását.
- (5) Az Ügynökség dönt arról, hogy a két évenkénti jelentés részben vagy egészben közzétételre kerüljön-e.

2. FEJEZET

Ajánlattételi övezet-konfiguráció

32. cikk

Az ajánlattételi övezetek fennálló konfigurációjának felülvizsgálata

- (1) Az ajánlattételi övezetek fennálló konfigurációjának felülvizsgálatát a következők kezdeményezhetik:
- a) az Ügynökség a 34. cikk (7) bekezdésének megfelelően;
  - b) több szabályozó hatóság, az Ügynökség ajánlása alapján a 34. cikknek megfelelően;
  - c) egy kapacitásszámítási régió átvitelrendszer-üzemeltetői minden olyan érintett átvitelrendszer-üzemeltetővel együtt, amelyek szabályzási területe, ideértve a rendszerösszekötőket is, azon a földrajzi területen belül van, amely tekintetében az ajánlattételi övezet-konfigurációt értékelni kell a (2) bekezdés a) pontjának megfelelően;
  - d) egyetlen szabályozó hatóság vagy átvitelrendszer-üzemeltető a hatáskörrel rendelkező saját szabályozó hatóságának jóváhagyásával, az átvitelrendszer-üzemeltető szabályzási területén belüli ajánlattételi övezetek tekintetében, ha az ajánlattételi övezet-konfiguráció elhanyagolható hatást gyakorol a szomszédos átvitelrendszer-üzemeltetők szabályzási területén belül, ideértve a rendszerösszekötőket is, és ha az ajánlattételi övezet-konfiguráció felülvizsgálatára a hatékonyság javítása, illetve az üzembiztonság fenntartása miatt van szükség;
  - e) az egy kapacitásszámítási régióon belüli tagállamok.
- (2) Az (1) bekezdés a), b), c) vagy e) pontja szerinti felülvizsgálat indítása esetén a felülvizsgálatot indító jogalany meghatározza:
- a) azon földrajzi területet, ahol az ajánlattételi övezet-konfigurációt értékelni kell és azon szomszédos földrajzi területeket, amelyekre vonatkozóan a hatásokat figyelembe kell venni;
  - b) a részt vevő átvitelrendszer-üzemeltetőket;
  - c) a részt vevő szabályozó hatóságokat.

- (3) Az (1) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálat indítása esetén a következő feltételeknek kell teljesülniük:
- azon földrajzi területet, ahol az ajánlattételező-kezelési konfiguráció értékelése történik, az adott átviteli rendszer-üzemeltető szabályzási területére, ideértve a rendszerösszekötőket is, kell korlátozni;
  - az adott szabályzási terület átviteli rendszer-üzemeltetője kell, hogy legyen a felülvizsgálatban részt vevő egyetlen átviteli rendszer-üzemeltető;
  - a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóság kell, hogy legyen a felülvizsgálatban részt vevő egyetlen szabályozó hatóság;
  - az adott átviteli rendszer-üzemeltető, illetve szabályozó hatóság kölcsönösen elfogadott előzetes értesítést küld a felülvizsgálat indításáról a szomszédos átviteli rendszer-üzemeltető, illetve szabályozó hatóságok számára, indoklással együtt; és
  - a felülvizsgálat feltételeit meg kell határozni, a felülvizsgálat eredményeit és az adott szabályozó hatóságnak tett javaslatot pedig közzé kell tenni.

(4) A felülvizsgálati eljárás két lépésből áll.

- a) Első lépésben az ajánlattételező-kezelési konfiguráció felülvizsgálatában részt vevő átviteli rendszer-üzemeltetők kidolgozzák a felülvizsgálati eljárásban használandó módszertant és feltevéseket és értékelési céllal alternatív ajánlattételező-kezelési konfigurációkra tesznek javaslatot.

A módszertanra és a feltevésekre, valamint az alternatív ajánlattételező-kezelési konfigurációra vonatkozó javaslatot be kell nyújtani a részt vevő szabályozó hatóságoknak, amely három hónapon belül koordinált módosításokat kérhet.

- b) Második lépésben az ajánlattételező-kezelési konfiguráció felülvizsgálatában részt vevő átviteli rendszer-üzemeltetők:

- értékelik és összevetik az aktuális ajánlattételező-kezelési konfigurációt és mindegyik alternatív ajánlattételező-kezelési konfigurációt a 33. cikkben meghatározott kritériumok felhasználásával;
- egyeztetést tartanak a 12. cikk szerint és workshopot szerveznek a meglévő ajánlattételező-kezelési konfigurációhoz viszonyított alternatív ajánlattételező-kezelési konfigurációra vonatkozó javaslatok tárgyában, ideértve a megvalósítási időtartamokat is, kivéve, ha az ajánlattételező-kezelési konfiguráció elhanyagolható hatást gyakorol a szomszédos átviteli rendszer-üzemeltetők szabályzási területeire;
- a felülvizsgálat indításáról szóló döntéstől számított 15 hónapon belül közös javaslatot tesznek a részt vevő tagállamok és a részt vevő szabályozó hatóságok felé az ajánlattételező-kezelési konfiguráció fenntartására vagy módosítására vonatkozóan.

- c) A fenti iii. pont szerinti, az ajánlattételező-kezelési konfiguráció fenntartására vagy módosítására vonatkozó közös javaslat kézhezvételét követően a részt vevő tagállamok vagy – ha a tagállamok így rendelkeznek – a szabályozó hatóságok hat hónapon belül megállapodnak az ajánlattételező-kezelési konfiguráció fenntartására vagy módosítására vonatkozó javaslatról.

(5) Az átviteli rendszer-üzemeltetők kérésére a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők vagy piaci szereplők olyan információkat adnak az ajánlattételező-kezelési konfiguráció felülvizsgálatában részt vevő átviteli rendszer-üzemeltetők részére, amelyekkel azok értékelni tudják az ajánlattételező-kezelési konfigurációkat. Ezen információk csak a részt vevő átviteli rendszer-üzemeltetők között oszthatók meg, kizárólag az ajánlattételező-kezelési konfigurációk értékelése céljából.

(6) Az ajánlattételező-kezelési konfiguráció felülvizsgálatára vonatkozó kezdeményezés és az eredmények közzétételét az ENTSO-E, vagy – ha a felülvizsgálat indítása az (1) bekezdés d) pontjának megfelelően történik – a részt vevő átviteli rendszer-üzemeltető végzi.

33. cikk

Az ajánlattételező-kezelési konfigurációk felülvizsgálatának kritériumai

(1) Ha egy ajánlattételező-kezelési konfiguráció felülvizsgálata a 32. cikknek megfelelően történik, legalább az alábbi kritériumokat kell figyelembe venni:

- a hálózatbiztonság tekintetében:
  - az ajánlattételező-kezelési konfigurációk képességét az üzembiztonság és az ellátásbiztonság biztosítására;
  - az övezetközi kapacitás kiszámításának bizonytalansági fokát.

- b) a teljes piaci hatékonyság tekintetében:
- i. a gazdasági hatékonyságnak a változásból adódó növekedését vagy csökkenését;
  - ii. a piaci hatékonyságot, ideértve legalább a kapacitásgarancia biztosításának a költségét, a piaci likviditást, a piaci koncentrációt és a piaci erőt, a hatékony verseny elősegítését, az infrastruktúra kiépítésére vonatkozó árjelzéseket, az árjelzések pontosságát és erőteljességét;
  - iii. a tranzakciós és átállási költségeket, ideértve a meglévő szerződéses kötelezettségek módosítása miatt a piaci szereplők, kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és átvitelirendszer-üzemeltetők részéről felmerült költségeket is;
  - iv. a meglévő szűk keresztmetszet enyhítését szolgáló új infrastruktúra kiépítésének költségét;
  - v. annak szükségességét, hogy gazdasági szempontból nem hatékony beavatkozó intézkedések széles körű alkalmazása nélkül legyen megvalósítható a piaci végeredmény;
  - vi. a belső ügyletek más ajánlattételi övezetekre gyakorolt kedvezőtlen hatásait a 714/2009/EK rendelet I. melléklete 1.7 pontjának betartása érdekében;
  - vii. a kiegyenlítést szolgáló mechanizmusok és a kiegyenlítőenergia-elszámolási folyamatok működésére és hatékonyságára gyakorolt hatást;
- c) az ajánlattételi övezetek stabilitása és robusztusság tekintetében:
- i. azon igényt, hogy az ajánlattételi övezetek tartósan és kellően stabilak és robusztusok legyenek;
  - ii. azon igényt, hogy az ajánlattételi övezetek valamennyi kapacitásszámítási időtávhoz illeszkedjenek;
  - iii. azon igényt, hogy mindegyik termelőegység és felhasználó csak egyetlen ajánlattételi övezethez tartozzon mindegyik piaci időegység tekintetében;
  - iv. a szűk keresztmetszet helyét és gyakoriságát, ha strukturális szűk keresztmetszet befolyásolja az ajánlattételi övezetek határainak meghatározása, figyelembe véve a meglévő szűk keresztmetszet enyhítését szolgáló minden jövőbeni beruházást.
- (2) Az ajánlattételi övezet 32. cikk szerinti felülvizsgálata magában foglalja azokat a forgatókönyveket is, amelyek figyelembe veszik a várható infrastrukturális fejlesztéseket abban a 10 éves időszakban, amely a felülvizsgálat megkezdésére vonatkozó döntés évét követő évvel veszi kezdetét.

34. cikk

Az ENTSO-E és az Ügynökség rendszeres jelentései az aktuális ajánlattételiövezet-konfigurációról

- (1) Az Ügynökség három évenként értékelést készít az aktuális ajánlattételiövezet-konfiguráció hatékonyságáról.

Feladata:

- a) felkérni az ENTSO-E-t egy technikai jelentés összeállítására az aktuális ajánlattételiövezet-konfigurációról; és
- b) összeállítani egy piaci jelentést az aktuális ajánlattételiövezet-konfiguráció által a piaci hatékonyságra gyakorolt befolyás értékeléséről.

- (2) Az (1) bekezdés a) pontjában említett technikai jelentés tartalma legalább a következő:

- a) a strukturális szűk keresztmetszetek és más nagyobb fizikai szűk keresztmetszetek listája, ideértve azok helyét és gyakoriságát is;
- b) elemzés ezen fizikai szűk keresztmetszeteknek a hálózati beruházások miatt, illetve a termelési vagy fogyasztási szokások jelentős változásai miatt várható alakulásáról vagy megszűnéséről;
- c) elemzés a nem a kapacitáselosztási mechanizmusból származó teljesítményáramlások részarányáról, adott esetben mindegyik kapacitásszámítási régióra vonatkozóan;
- d) szűk keresztmetszet-kezelési bevételek és kapacitásgarancia költségek;
- e) egy tízéves időtávot felölelő forgatókönyv.

- (3) Mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető adatokat és elemzést szolgáltat annak érdekében, hogy az aktuális ajánlattételiövezet-konfigurációról szóló technikai jelentés időben elkészüljön.
- (4) Az ENTSO-E az Ügynökség kérésétől számított legkésőbb kilenc hónapon belül átadja az Ügynökségnek az aktuális ajánlattételiövezet-konfigurációról szóló technikai jelentést.
- (5) Az aktuális ajánlattételiövezet-konfigurációról szóló műszaki jelentésnek az Ügynökség kérését megelőző utolsó teljes három naptári évre kell kiterjednie.
- (6) Az ENTSO-E a 13. cikkben foglalt titoktartási kötelezettség sérelme nélkül nyilvánosságra hozza a technikai jelentést.
- (7) Amennyiben a műszaki vagy piaci jelentés az aktuális ajánlattételiövezet-konfiguráció hiányosságait állapítja meg, úgy az Ügynökség kérheti az átvitelrendszer-üzemeltetőktől, hogy indítsanak felülvizsgálatot valamely meglévő ajánlattételiövezet-konfiguráció tekintetében a 32. cikk (1) bekezdésének megfelelően.

3. FEJEZET

Teher-újraelosztás és ellenkereskedelem

35. cikk

Összehangolt teher-újraelosztás és ellenkereskedelem

- (1) A 15. cikkben említett kapacitásszámítási régiókról szóló szabályozói jóváhagyástól számított 16 hónapon belül mindegyik kapacitásszámítási régió valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetője javaslatot dolgoz ki az összehangolt teher-újraelosztás és ellenkereskedelem közös módszertanára. A javaslatról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell.
- (2) Az összehangolt teher-újraelosztás és ellenkereskedelem módszertana határkeresztesző vonatkozású intézkedéseket foglal magában és mindegyik kapacitásszámítási régióban valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető számára lehetővé teszi a fizikai szűk keresztmetszetek hatékony kezelését attól függetlenül, hogy azok okai jelentősebb mértékben a szabályozási területükön kívüliek-e vagy sem. Az összehangolt teher-újraelosztás és ellenkereskedelem módszertana figyelembe veszi azt a tényt, hogy alkalmazása jelentősen befolyásolhatja az átvitelrendszer-üzemeltetők szabályozási területén kívüli áramlásokat.
- (3) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a saját szabályozási területükre – köztük a rendszerösszekötőkre – vonatkozó megfelelő mechanizmusokkal és megállapodásokkal összehangban végezhetik el a rendelkezésre álló valamennyi termelőegység vagy felhasználó teher-újraelosztását.

A kapacitásszámítási régiókról szóló szabályozói jóváhagyástól számított 26 hónapon belül mindegyik kapacitásszámítási régió valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetője – a 12. cikk szerinti egyeztetés tárgyát képező – jelentést dolgoz ki, melyben értékeli ezen mechanizmusok és megállapodások fokozatos összehangolását és harmonizálását, ideértve a javaslatokat is. A jelentést értékelés céljából benyújtják saját szabályozó hatóságukhoz. A jelentésben foglalt javaslatok célja, hogy ezek a mechanizmusok és megállapodások ne torzíthassák a piacot.

- (4) Mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető tartózkodik a határmetszékét érintő egyoldalú vagy összehangolatlan teher-újraelosztási és ellenkereskedelmi intézkedések alkalmazásától. Mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető összehangolja a teher-újraelosztási és ellenkereskedelmi források felhasználását, figyelembe véve azok üzembiztonságra és gazdasági hatékonyságra gyakorolt hatását.
- (5) Az adott termelőegységek és felhasználók a teher-újraelosztási és ellenkereskedelemben bevont források kijelölése előtt megadják az átvitelrendszer-üzemeltetők részére a teher-újraelosztási és ellenkereskedelmi árakat.

A teher-újraelosztási és ellenkereskedelmi árképzés alapja a következő:

- a) az adott időtáv adott villamosenergia-piacain érvényes árak; vagy
  - b) a teher-újraelosztási és ellenkereskedelmi források költségei, amelyek kiszámítása a felmerült költségek alapján átlátható módon történik.
- (6) A termelőegységek és felhasználók előzetesen megadják az adott átvitelrendszer-üzemeltetők részére a teher-újraelosztási és ellenkereskedelmi költség kiszámításához szükséges valamennyi információt. Ezen információk kizárólag a teher-újraelosztás és ellenkereskedelem céljából oszthatók meg a részt vevő átvitelrendszer-üzemeltetők között.

4. FEJEZET

Algoritmus kialakítása

36. cikk

Általános rendelkezések

(1) Valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető kidolgozza, fenntartja és működteti a következő algoritmusokat:

- a) áralapú piac-összekapcsolási algoritmus;
- b) folyamatos kereskedési algoritmus.

(2) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők gondoskodnak arról, hogy a piac-összekapcsolási algoritmus, illetve a folyamatos kereskedési algoritmus megfeleljen a 39. cikk, illetve az 52. cikk szerinti követelményeknek.

(3) E rendelet hatálybalépésétől számított 18 hónapon belül valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel együttműködve tartalékeljárási módszertanra vonatkozó javaslatot dolgoz ki a 39. és 52. cikkben meghatározott kötelezettségek teljesítéséhez. A módszertanra vonatkozó javaslatról a 12. cikkel összhangban egyeztetni kell.

(4) Amennyiben lehetséges, a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek már megállapodásba foglalt megoldásokat kell alkalmazniuk az e rendeletben foglalt célkitűzések hatékony megvalósításához.

37. cikk

Algoritmus kidolgozása

(1) E rendelet hatálybalépésétől számított nyolc hónapon belül:

- a) valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető együtt tesz javaslatot a hatékony kapacitásfelosztásra vonatkozóan valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető felé egy közös követelménycsomagról annak érdekében, hogy lehetővé váljon a piac-összekapcsolási algoritmus és a folyamatos kereskedési algoritmus kidolgozása. Ezek a követelmények határozzák meg a funkciókat és a működési jellemzőket, ideértve az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás eredményeinek átadási határidejét, valamint a betartandó övezetközi kapacitás és felosztási korlátok részleteit;
- b) a hatékony párosításra vonatkozóan valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető közösen javasol egy közös követelménycsomagot, hogy lehetővé váljon a piac-összekapcsolási algoritmus és a folyamatos kereskedési algoritmus kialakítása.

(2) Legkésőbb három hónappal azt követően, hogy a közös követelménycsomagra vonatkozóan az (1) bekezdés szerint megtörtént az átvitelrendszer-üzemeltetői és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetői javaslatok benyújtása, valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető ezen követelmények szerint dolgoz ki javaslatot az algoritmusra. Ebben a javaslatban szerepeltetni kell a határidőt, ameddig a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők kötelesek benyújtani a piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók teljesítéséhez szükséges befogadott ajánlatokat a 7. cikk (1) bekezdése b) pontjának megfelelően.

(3) A (2) bekezdésben említett javaslatot be kell nyújtani valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető részére. Ha a javaslat elkészítéséhez további idő szükséges, valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőnek együtt kell működnie valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető támogatásával további legfeljebb két hónapon át annak érdekében, hogy a javaslat megfeleljen az (1) és (2) bekezdésben foglaltaknak.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben említett javaslatokról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell.

(5) E rendelet hatálybalépésétől számított legkésőbb 18 hónapon belül valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető benyújtja jóváhagyásra a szabályozó hatóságoknak a (2) és (3) bekezdés szerint kidolgozott javaslatot.

(6) Az (5) bekezdés szerinti javaslat jóváhagyásától számított legkésőbb két éven belül valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető és valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető felülvizsgálja a piac-összekapcsolási algoritmus és a folyamatos kereskedési algoritmus működését, és az erről szóló jelentést megküldi az Ügynökségnek. Ha ezt az Ügynökség kéri, a felülvizsgálatot ezt követően minden második évben meg kell ismételni.

5. FEJEZET

Az egységes másnapi piac-összekapcsolás

1. szakasz

A piac-összekapcsolási algoritmus

38. cikk

Az áralapú piac-összekapcsolási algoritmus célkitűzései

(1) Az áralapú piac-összekapcsolási algoritmus feladata a 39. cikk (2) bekezdésében foglalt eredmények kiszámítása olyan módon, amely:

- a) maximalizálni törekszik az egységes másnapi piac-összekapcsolás gazdasági többletét a piac-összekapcsolási régióra a következő kereskedési napra vonatkozóan;
- b) a határalapú árképzés elvét használja, ahol minden teljesült ajánlatnak egyforma ára van ajánlattételi övezetenként és piaci időegységenként;
- c) elősegíti a hatékony árképzést;
- d) köteles figyelembe venni az övezetközi kapacitást és a felosztási korlátokat;
- e) megismételhető és skálázható.

(2) A piac-összekapcsolási algoritmust úgy kell kialakítani, hogy alkalmazása nagyobb vagy kisebb számú ajánlattételi övezet esetében is lehetséges legyen.

39. cikk

Az áralapú piac-összekapcsolási algoritmus bemeneti adatai és eredményei

(1) Az eredmények kiszámítása érdekében az áralapú piac-összekapcsolási algoritmusnak a következőket kell használnia:

- a) a 23. cikk (3) bekezdése szerint kialakított felosztási korlátokat;
- b) a 30. cikk szerint igazolt övezetközi kapacitás eredményeket;
- c) a 40. cikk szerint benyújtott ajánlatokat.

(2) Az áralapú piac-összekapcsolási algoritmus egyidejűleg legalább a következő eredményeket kell kiszámítania mindegyik piaci időegységre vonatkozóan:

- a) egységes elszámoló ár EUR/MWh-ban mindegyik ajánlattételi övezetre és piaci időegységre vonatkozóan;
- b) nettó pozíció mindegyik ajánlattételi övezetre és piaci időegységre vonatkozóan;
- c) azon adatok, amelyek alapján az ajánlatok végrehajthatóságát meghatározza.

(3) Valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőnek biztosítania kell az egységes piac-összekapcsolási algoritmusmal kapott eredmények pontosságát és hatékonyságát.

(4) Valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetőnek ellenőriznie kell, hogy az egységes piac-összekapcsolási algoritmus eredményei illeszkednek-e az övezetközi kapacitáshoz és a felosztási korlátokhoz.

40. cikk

Kezelt termékek

(1) E rendelet hatálybalépésétől számított 18 hónapon belül a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők közös javaslatot nyújtanak be azon termékekre vonatkozóan, amelyek figyelembe vehetők az egységes másnapi piac-összekapcsolás tekintetében. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők biztosítják, hogy a szóban forgó termékekből eredeztethető, az áralapú piac-összekapcsolási algoritmusba bevitt ajánlatok euróban legyenek megadva és piaci időre vonatkozzanak.

- (2) Valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető biztosítja azt, hogy a piac-összekapcsolási algoritmus képes legyen kezelni a szóban forgó termékekből eredeztethető, egy vagy több piaci időegységre vonatkozó ajánlatokat.
- (3) E rendelet hatálybalépésétől számított két éven belül, majd azt követően minden második évben valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető a 12. cikknek megfelelően egyeztet:
- a) a piaci szereplőkkel annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló termékek tükrözzék azok igényeit;
  - b) valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetővel annak érdekében, hogy a termékek kellően vegyék figyelembe az üzembiztonságot;
  - c) valamennyi szabályozó hatósággal annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló termékek megfeleljenek e rendelet célkitűzéseinek.
- (4) Valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető módosítja a termékeket, ha erre a (3) bekezdésben említett egyeztetés eredményei miatt szükség van.

41. cikk

Maximális és minimális árak

(1) E rendelet hatálybalépésétől számított 18 hónapon belül valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető – az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőkkel együttműködve – javaslatot dolgoz ki az egységes másnapi összekapcsolásban részt vevő összes ajánlattételi övezetben alkalmazandó harmonizált maximális és minimális elszámoló árakra. A javaslatnak figyelembe kell vennie a kiesett ellátás becsült értékét.

A javaslatról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell.

(2) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők jóváhagyásra nyújtják be a javaslatot a szabályozó hatóságokhoz.

Amennyiben egy tagállam úgy rendelkezett, hogy a nemzeti szabályozó hatóságtól eltérő hatóság jogosult a maximális és minimális elszámoló árak nemzeti szintű jóváhagyására, a szabályozó hatóságnak egyeztetnie kell a javaslatról az illetékes hatósággal a javaslat nemzeti piacokat érintő hatása tekintetében.

A szabályozó hatóságok jóváhagyó határozatának kézhezvételét követően valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja a határozatról az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőket.

42. cikk

A másnapi övezetközi kapacitás árképzése

(1) A másnapi övezetközi kapacitás ára tükrözze a piaci szűk keresztmetszeteket, és az adott ajánlattételi övezetek megfelelő másnapi elszámoló árainak a különbözete legyen.

(2) Semmilyen teher, például kiegyenlítő energia díj vagy további díjak nem alkalmazható a másnapi övezetközi kapacitásra, kivéve az (1) bekezdés szerinti árképzést.

43. cikk

Az egységes másnapi piac-összekapcsolásból származó menetrendezett forgalmak számítási módszertana

(1) E rendelet hatálybalépésétől számított 16 hónapon belül javaslatot kell kidolgozniuk a kiszámítás közös módszertanára vonatkozóan azon átvitelrendszer-üzemeltetőknek, akik az egységes másnapi piac-összekapcsolásból származó menetrendezett forgalmakat ki akarják számítani. A javaslatról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell.

(2) A módszertan bemutatja a számítást és felsorolja az adott kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők által a 8. cikk (2) bekezdésének g) pontja szerint a menetrendezett forgalom számításfelelőssének szolgáltatandó információkat és az információk szolgáltatásának határidejét. Az információk szolgáltatásának időkorlátja nem lehet későbbi, mint a szállítást megelőző nap piaci idő szerinti 15:30.

- (3) A számítást mindegyik piaci időegységre vonatkozóan a nettó pozíciók alapján kell meghatározni.
- (4) Az érintett régió szabályozó hatóságainak az (1) bekezdésben említett javaslatra vonatkozó jóváhagyásától számított legkésőbb két éven belül a menetrendezett forgalomszámítást alkalmazó átvitelrendszer-üzemeltetők felülvizsgálják a módszertant. Ezt követően, ha a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok kérik, a módszertant minden második évben felül kell vizsgálni.

44. cikk

Vészfolyamatok kialakítása

E rendelet hatálybalépésétől számított 16 hónapon belül a átvitelrendszer-üzemeltetők a kapacitásszámítási régió összes többi átvitelrendszer-üzemeltetőjével együttműködésben javaslatot dolgoznak ki robusztus és megfelelő időzítésű vészfolyamatokra a hatékony, átlátható és megkülönböztetéstől mentes kapacitásfelosztás biztosítása érdekében arra az esetre, ha az egységes másnapi piac-összekapcsolási folyamat nem képes eredményeket hozni.

Az vészfolyamatok kialakítására vonatkozó javaslatról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell.

45. cikk

Az egy ajánlattételi övezeten belüli egynél több kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőre, valamint a nem tanúsított átvitelrendszer-üzemeltetők által üzemeltetett rendszerösszekötőkre vonatkozó rendelkezések

(1) Olyan ajánlattételi övezetekben, ahol egynél több villamosenergiapiac-üzemeltető került kijelölésre, és/vagy nyújt kereskedési szolgáltatásokat, vagy ahol léteznek a nem a 714/2009/EK rendelet 3. cikkének megfelelően tanúsított átvitelrendszer-üzemeltetők által üzemeltetett rendszerösszekötők, az átvitelrendszer-üzemeltetők az övezetközi kapacitásfelosztásra vonatkozó javaslatot és további, az ajánlattételi övezetekre vonatkozó rendelkezéseket dolgoznak ki az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőkkel, a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkkel és a rendszerösszekötők átvitelrendszer-üzemeltetőként nem tanúsított üzemeltetőivel együttműködésben annak érdekében, hogy az illetékes kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és rendszerösszekötők biztosítsák az e rendelkezések teljesítéséhez szükséges adatokat és pénzügyi fedezetet. Az így kialakított rendelkezéseknek lehetővé kell tenniük, hogy hozzájuk további átvitelrendszer-üzemeltetők és kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők csatlakozhassanak.

(2) Egy adott ajánlattételi övezeten belül az egynél több villamosenergiapiac-üzemeltető kijelölését, és/vagy a kereskedelmi szolgáltatások nyújtására vonatkozó engedélyének megadását, vagy a nem tanúsított átvitelrendszer-üzemeltetők által üzemeltetett új rendszerösszekötő kijelölését követő négy hónapon belül szükséges jóváhagyás céljából a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok részére benyújtani a javaslatot. Azon meglévő rendszerösszekötők esetében, amelyeket nem tanúsított átvitelrendszer-üzemeltetők üzemeltetnek, a javaslatot e rendelet hatálybalépésétől számított négy hónapon belül kell benyújtani.

2. szakasz

Az egységes másnapi piac-összekapcsolás

46. cikk

Bemeneti adatok szolgáltatása

(1) Az összehangolt kapacitásszámítás valamennyi felelősének gondoskodnia kell arról, hogy az adott kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők időben megkapják az övezetközi kapacitásokat és a felosztási korlátokat ahhoz, hogy legkésőbb a szállítást megelőző nap piaci idő szerinti 11:00 óráig közzétehetőek legyenek a piac számára az övezetközi kapacitások és a felosztási korlátok.

(2) Ha az összehangolt kapacitásszámítás felelőse nem képes megadni az övezetközi kapacitásokat és a felosztási korlátokat egy órával a másnapi piac kapuzárási időpontja előtt, akkor az összehangolt kapacitásszámítás felelőse értesíti az adott kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőket. A szóban forgó kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők azonnal értesítést tesznek közzé a piaci szereplők számára.

Ilyen esetben az összehangolt kapacitásszámítás felelőse legkésőbb 30 perccel a másnapi piac kapuzárási időpontja előtt adja meg az övezetközi kapacitásokat és a felosztási korlátokat.

47. cikk

Az egységes másnapi piac-összekapcsolás működése

- (1) A másnapi piac kapunyitási időpontja nem lehet később, mint a szállítást megelőző nap piaci idő szerinti 11:00 óra.
- (2) A másnapi piac kapuzárási időpontja mindegyik ajánlattételi övezetben a szállítási napot megelőző nap piaci idő szerinti 12:00 óra. A „Kelet-Közép-Európa” régión vagy ennek szomszédos országain alapuló területre az átvitelrendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők eltérő kapuzárási időpontot határozhatnak meg mindaddig, amíg az említett terület az egységes másnapi összekapcsoláshoz nem csatlakozik.
- (3) A piaci szereplők a másnapi piac kapuzárási időpontja előtt benyújtják az összes ajánlatot az érintett kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők részére, a 39. és 40. cikknek megfelelően.
- (4) A 7. cikk (2) bekezdése szerinti piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók teljesítése érdekében a (3) bekezdés szerint kapott ajánlatokat mindegyik kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető legkésőbb azon időpontig nyújtja be, amelyet a 37. cikk (5) bekezdése szerinti, az egységes áralapú piac-összekapcsolási algoritmusra vonatkozó javaslatban valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető meghatározott.
- (5) Az egységes másnapi piac-összekapcsolásban párosított ajánlatok garantáltnak tekintendők.
- (6) A piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók biztosítják a benyújtott ajánlatok anonimitását.

48. cikk

Az eredmények átadása

- (1) Legkésőbb a 37. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti követelményekben valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető által meghatározott időpontig a piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciókat ellátó valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető átadja az egységes másnapi piac-összekapcsolás eredményeit:
  - a) valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető, az összehangolt kapacitászámítás valamennyi felelőse és valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető részére, a 39. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott eredmények esetében;
  - b) valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető részére, a 39. cikk (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott eredmények esetében.
- (2) Mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető ellenőrzi, hogy a 39. cikk (2) bekezdésének b) pontja szerinti áralapú piac-összekapcsolási algoritmus egységes másnapi piac-összekapcsolási eredményeinek kiszámítása a felosztási korlátokkal és a validált övezetközi kapacitással összhangban történt-e.
- (3) Mindegyik kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető ellenőrzi, hogy a 39. cikk (2) bekezdésének c) pontja szerinti piac-összekapcsolási algoritmus egységes másnapi piac-összekapcsolási eredményeinek kiszámítása az ajánlatokkal összhangban történt-e.
- (4) Mindegyik kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja a piaci szereplőket ajánlataik végrehajtási állapotáról.

49. cikk

Az egységes másnapi piac-összekapcsolásból származó menetrendezett forgalmak számítása

- (1) A menetrendezett forgalom valamennyi számításfelelőse a 43. cikkben megállapított módszertannal összhangban számítja ki mindegyik piaci időegységre vonatkozóan az ajánlattételi övezetek közötti menetrendezett forgalmakat.
- (2) Az elfogadott menetrendezett forgalmakról a menetrendezett forgalom valamennyi számításfelelőse értesíti az adott kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőket, központi szerződő feleket, szállításfelelősöket és átvitelrendszer-üzemeltetőket.

50. cikk

Vészfolyamatok alkalmazása

- (1) Amennyiben valamennyi, piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciókat ellátó kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető képtelen az áralapú piac-összekapcsolási algoritmus eredményeit részben vagy egészben átadni a 37. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint meghatározott időpontig, úgy a 44. cikkkel összhangban kialakított vészfolyamatok alkalmazandók.

(2) Amennyiben fennáll a kockázata annak, hogy valamennyi, piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciókat ellátó kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető képtelen az eredményeket részben vagy egészben átadni a határidőn belül, úgy a kockázat azonosításakor valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető azonnal értesíti valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetőt. Valamennyi, piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciókat ellátó kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető azonnal értesíti a piaci szereplőket az vészfolyamatok alkalmazásának lehetőségéről.

6. FEJEZET

Az egységes napon belüli piac-összekapcsolás

1. szakasz

Az egységes napon belüli piac-összekapcsolás célkitűzései, feltételei és eredményei

51. cikk

A folyamatos kereskedési algoritmus célkitűzései

(1) Az övezetközi napon belüli piac kapunyitási időpontja és az övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontja között a folyamatos kereskedési algoritmus határozza meg azt, hogy melyik ajánlat kerül kiválasztásra a párosításhoz olyan módon, amely:

- a) maximalizálni törekszik az egységes napon belüli piac-összekapcsolás ügyletenkénti gazdasági többletét a napon belüli időtávra vonatkozóan azáltal, hogy olyan ajánlatokhoz végez kapacitásfelosztást, amelyeknél a benyújtási árnak és időpontnak megfelelően kivitelezhető a párosítás;
- b) köteles figyelembe venni az 58. cikk (1) bekezdése alapján megadott felosztási korlátokat;
- c) köteles figyelembe venni az 58. cikk (1) bekezdése alapján megadott övezetközi kapacitást;
- d) köteles figyelembe venni az eredmények átadásának 60. cikkben rögzített követelményeit;
- e) megismételhető és skálázható.

(2) A folyamatos kereskedési algoritmusnak ki kell számítania az 52. cikkben rögzített eredményeket, valamint meg kell felelnie az 53. cikk szerinti termékjellemzőknek és -funkcióknak.

52. cikk

A folyamatos kereskedési algoritmus eredményei

(1) Piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciójának részeként valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető gondoskodik arról, hogy a folyamatos kereskedési algoritmus legalább az alábbi eredményeket számítsa ki:

- a) az ajánlatok végrehajthatósága és az ügyletenkénti árak;
- b) nettó pozíció mindegyik ajánlattételi övezetre és piaci időegységre vonatkozóan a napon belüli piacon.

(2) Valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető biztosítja a folyamatos kereskedési algoritmussal kapott eredmények pontosságát és hatékonyságát.

(3) Valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető visszaigazolja, hogy a folyamatos kereskedési algoritmus eredményei az 58. cikk (2) bekezdésével összhangban megfelelnek az övezetközi kapacitásnak és a felosztási korlátoknak.

53. cikk

Kezelt termékek

(1) E rendelet hatálybalépésétől számított 18 hónapon belül a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők közös javaslatot nyújtanak be azon termékekre vonatkozóan, amelyek figyelembe vehetők az egységes napon belüli összekapcsolás tekintetében. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető biztosítja azt, hogy a 7. cikk szerinti piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók elvégezhetősége érdekében benyújtott valamennyi, a szóban forgó termékekből eredeztethető ajánlat euróban legyen megadva, valamint piaci időre és piaci időegységre vonatkozzon.

- (2) Valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető biztosítja azt, hogy a szóban forgó termékekből eredeztethető ajánlatok kompatibilisek legyenek az övezetközi kapacitás jellemzőivel, ily módon lehetővé téve egyidejű párosításukat.
- (3) Valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető biztosítja azt, hogy a folyamatos kereskedési algoritmus képes legyen egyetlen piaci időegységre és több piaci időegységre vonatkozó ajánlatokat kezelni.
- (4) E rendelet hatálybalépésétől számított két éven belül, majd azt követően minden második évben valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető a 12. cikknek megfelelően egyeztet:
- a) a piaci szereplőkkel annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló termékek tükrözzék azok igényeit;
  - b) valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetővel annak érdekében, hogy a termékek kellően vegyék figyelembe az üzembiztonságot;
  - c) valamennyi szabályozó hatósággal annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló termékek megfeleljenek e rendelet célkitűzéseinek.
- (5) Valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető módosítja a termékeket, ha erre a (4) bekezdésben említett egyeztetés eredményei miatt szükség van.

54. cikk

Maximális és minimális árak

(1) E rendelet hatálybalépésétől számított 18 hónapon belül valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető – az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőkkel együttműködve – javaslatot dolgoz ki az egységes napon belüli összekapcsolásban részt vevő összes ajánlattételi övezetben alkalmazandó harmonizált maximális és minimális elszámoló árakra. A javaslatnak figyelembe kell vennie a kiesett terhelés becslött értékét.

A javaslatról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell.

(2) Valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető benyújtja a javaslatot jóváhagyásra valamennyi szabályozó hatósághoz. Amennyiben egy tagállam úgy rendelkezett, hogy a nemzeti szabályozó hatóságtól eltérő hatóság jogosult a maximális és minimális elszámoló árak nemzeti szintű jóváhagyására, a szabályozó hatóságnak egyeztetnie kell a javaslatról az illetékes hatósággal a javaslat nemzeti piacokat érintő hatása tekintetében.

(3) A szabályozó hatóságok döntő határozatának kézhezvételét követően valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja a határozatról az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőket.

55. cikk

A napon belüli kapacitás árképzése

(1) Amennyiben alkalmazzák, az 55. cikk (3) bekezdésének megfelelően a napon belüli övezetközi kapacitás egységes árképzési módszertanának tükröznie kell a piaci szűk keresztmetszeteket, és a tényleges ajánlatokon kell alapulnia.

(2) A (3) bekezdés szerinti napon belüli övezetközi kapacitás egységes árképzési módszertanának jóváhagyása előtt az átvitelrendszer-üzemeltetők javaslatot tehetnek egy megbízható árképzésű, az (1) bekezdés követelményeinek megfelelő, napon belüli övezetközi kapacitásfelosztási mechanizmus jóváhagyására az érintett tagállamok szabályozó hatóságainál. Ez a mechanizmus biztosítja azt, hogy a napon belüli övezetközi kapacitás ára az ajánlatok párosításának időpontjában a piaci szereplők rendelkezésére álljon.

(3) E rendelet hatálybalépésétől számított 24 hónapon belül valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető javaslatot dolgoz ki a napon belüli övezetközi kapacitás egységes árképzési módszertanára. A javaslatról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell.

(4) Semmilyen teher, például kiegyenlítő energia díj vagy további díjak nem alkalmazható a napon belüli övezetközi kapacitásra, kivéve az (1), (2) és (3) bekezdés szerinti árképzést.

56. cikk

Az egységes napon belüli piac-összekapcsolásból származó menetrendezett forgalmak számítási módszertana

(1) E rendelet hatálybalépésétől számított 16 hónapon belül javaslatot kell kidolgozniuk a kiszámítás közös módszertanára vonatkozóan azon átvitelrendszer-üzemeltetőknek, akik az egységes napon belüli piac-összekapcsolásból származó menetrendezett forgalmakat ki akarják számítani.

A javaslatról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell.

(2) A módszertan bemutatja a számítást, és amennyiben szükséges, felsorolja az érintett kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők által a menetrendezett forgalom számításfelelősének szolgáltatandó információkat és az információk szolgáltatásának időkorlátait.

(3) A menetrendezett forgalmak számítását a nettó pozíciók alapján kell meghatározni az 52. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerint.

(4) Az érintett régió szabályozó hatóságainak az (1) bekezdésben említett javaslatra vonatkozó jóváhagyásától számított legkésőbb két éven belül a megfelelő átvitelrendszer-üzemeltetők felülvizsgálják a módszertant. Ezt követően, ha a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok kéri, az átvitelrendszer-üzemeltetők minden második évben felülvizsgálják a módszertant.

57. cikk

Az egy ajánlattételi övezeten belüli egynél több kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőre, valamint a nem tanúsított átvitelrendszer-üzemeltetők által üzemeltetett rendszerösszekötőkre vonatkozó rendelkezések

(1) Olyan ajánlattételi övezetekben, ahol egynél több villamosenergiapiac-üzemeltető került kijelölésre, és/vagy újult kereskedési szolgáltatásokat, vagy ahol léteznek a nem a 714/2009/EK rendelet 3. cikkének megfelelően tanúsított átvitelrendszer-üzemeltetők által üzemeltetett rendszerösszekötők, az átvitelrendszer-üzemeltetők az övezetközi kapacitásfelosztásra vonatkozó javaslatot és további, az ajánlattételi övezetekre vonatkozó rendelkezéseket dolgoznak ki az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőkkel, a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkkel és a rendszerösszekötők átvitelrendszer-üzemeltetőként nem tanúsított üzemeltetőivel együttműködésben annak érdekében, hogy az illetékes kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és rendszerösszekötők biztosítsák az e rendelkezések teljesítéséhez szükséges adatokat és pénzügyi fedezetet. Az így kialakított rendelkezéseknek lehetővé kell tenniük, hogy hozzájuk további átviteli rendszer-üzemeltetők és kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők csatlakozhassanak.

(2) Egy adott ajánlattételi övezeten belül az egynél több villamosenergiapiac-üzemeltető kijelölését, és/vagy a kereskedelmi szolgáltatások nyújtására vonatkozó engedélyének megadását, vagy a nem tanúsított átvitelrendszer-üzemeltetők által üzemeltetett új rendszerösszekötő kijelölését követő négy hónapon belül szükséges jóváhagyás céljából a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok részére benyújtani a javaslatot. Azon meglévő rendszerösszekötők esetében, amelyek nem tanúsított átvitelrendszer-üzemeltetők üzemeltetnek, a javaslatot e rendelet hatálybalépésétől számított négy hónapon belül kell benyújtani.

2. szakasz

Az egységes napon belüli piac-összekapcsolás folyamata

58. cikk

Bemeneti adatok szolgáltatása

(1) Az összehangolt kapacitásszámítás valamennyi felelőse gondoskodik arról, hogy az érintett kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők legkésőbb 15 perccel az övezetközi napon belüli piac kapunyitási időpontja előtt megkapják az övezetközi kapacitásokat és a felosztási korlátokat.

(2) Amennyiben az átviteli rendszer üzemi változásai miatt frissíteni kell az övezetközi kapacitásokat és a felosztási korlátokat, úgy saját kapacitásszámítási régiójában az átvitelrendszer-üzemeltető értesíti az összehangolt kapacitásszámítás felelőseit. Az összehangolt kapacitásszámítás felelősei ezután értesítik az érintett kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőket.

(3) Ha az összehangolt kapacitásszámítás felelőse nem képes megfelelni az (1) bekezdésnek, akkor az összehangolt kapacitásszámítás szóban forgó felelőse értesíti az érintett kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőket. Ezek a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők indokolatlan késedelem nélkül értesítést tesznek közzé valamennyi piaci szereplő számára.

59. cikk

Az egységes napon belüli piac-összekapcsolás működése

- (1) E rendelet hatálybalépésétől számított 16 hónapon belül valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető köteles javaslatot tenni az övezetközi napon belüli piac kapunyitási időpontjára és az övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontjára. A javaslatról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell.
- (2) Az övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontját úgy kell meghatározni, hogy az:
- maximalizálja a piaci szereplők kiegyensúlyozási lehetőségeit azáltal, hogy a valós időhöz lehető legközelebb eső napon belüli időtávban kereskednek; és
  - elegendő időt biztosítson az átvitelrendszer-üzemeltetők és a piaci szereplők számára a hálózat- és üzembiztonsággal kapcsolatos menetrend-kezelési és kiegyenlítő szabályozási folyamataikhoz.
- (3) Egy adott ajánlattételiövezet-határ esetében mindegyik piaci időegységhez csak egyetlen övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpont állapítható meg. Ez legfeljebb egy órával előzheti meg az adott piaci időegység kezdetét, és figyelembe veszi az üzembiztonsághoz kapcsolódó kiegyenlítő szabályozási folyamatokat.
- (4) Egy ajánlattételiövezet-határ esetében az adott piaci időegységre vonatkozó napon belüli energiakereskedelem legkésőbb az adott ajánlattételiövezet-határok övezetközi napon belüli piac kapunyitási időpontjában kezdődik és az övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontjáig tarthat.
- (5) A piaci szereplők az adott piaci időegységre vonatkozó valamennyi ajánlatot az övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontja előtt nyújtják be az érintett kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők részére. Az adott piaci időegységre vonatkozó ajánlatokat valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető rögtön azt követően nyújtja be egységes párosításhoz, hogy az ajánlatok megérkeztek a piaci szereplőktől.
- (6) Az egységes napon belüli piac-összekapcsolásban párosított ajánlatok garantáltak tekintendők.
- (7) A piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciók biztosítják az összesített ajánlati könyvön keresztül benyújtott ajánlatok anonimitását.

60. cikk

Az eredmények átadása

- (1) Minden a piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciókat ellátó kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőnek át kell adnia a folyamatos kereskedési algoritmus eredményeit:
- valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető részére az 52. cikk (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott ügyletenkénti végrehajtási állapotra vonatkozó eredmények esetében;
  - valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető és a menetredezett kapacitászámítás valamennyi felelőse részére az 52. cikk (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott nettó pozíciók esetében.
- (2) Amennyiben az (1) bekezdés a) pontja szerint bármelyik kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető – hatáskörén kívülálló okok miatt – nem képes átadni ezeket a folyamatos kereskedési algoritmus eredményeket, úgy értesíti valamennyi többi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőt.
- (3) Amennyiben az (1) bekezdés b) pontja szerint bármelyik kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető – hatáskörén kívülálló okok miatt – nem képes átadni ezeket a folyamatos kereskedési algoritmus eredményeket, úgy valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetőt és menetredezett forgalom számításfelelősét az elvárható legrövidebb időn belül értesíti. Valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető értesíti az érintett piaci szereplőket.
- (4) Valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető indokolatlan késedelem nélkül megküldi a szükséges információkat a piaci szereplőknek annak érdekében, hogy elvégezhetőek legyenek a 68. cikkben és a 73. cikk (3) bekezdésében meghatározott műveletek.

61. cikk

Az egységes napon belüli piac-összekapcsolásból származó menetrendezett forgalmak számítása

- (1) A menetrendezett forgalom valamennyi számításfelelőse az 56. cikkben megállapított módszertannal összhangban számítja ki mindegyik piaci időegységre vonatkozóan az ajánlattételi övezetek közötti menetrendezett forgalmakat.
- (2) Az elfogadott menetrendezett forgalmakról a menetrendezett forgalom valamennyi számításfelelőse értesíti az érintett kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőket, központi szerződő feleket, szállításfelelősöket és átvitelrendszer-üzemeltetőket.

62. cikk

A piaci információk közzététele

- (1) Az ajánlatok párosítását követően mindegyik kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető a megfelelő piaci szereplők számára azonnal közzéteszi legalább az ajánlatok végrehajtóságát és az ügyletenkénti árakat – melyeket a folyamatos kereskedési algoritmus állít elő – az 52. cikk (1) bekezdése a) pontjának megfelelően.
- (2) Mindegyik kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető gondoskodik arról, hogy az összesített teljesült mennyiségre és árakra vonatkozó információk legalább 5 éven át könnyen elérhető formátumban nyilvánosan rendelkezésre álljanak. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők által kidolgozandó folyamatos kereskedési algoritmusra vonatkozó, 37. cikk (5) bekezdése szerinti javaslatnak tartalmaznia kell a nyilvánosságra hozandó információkat.

63. cikk

Kiegészítő regionális aukciók

- (1) E rendelet hatálybalépésétől számított 18 hónapon belül az ajánlattételiövezet-határokra a megfelelő kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és átvitelrendszer-üzemeltetők együtt nyújthatnak be közös javaslatot kiegészítő napon belüli regionális aukciók kialakítására és megvalósítására. A javaslatról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell.
- (2) A kiegészítő napon belüli regionális aukciók az ajánlattételi övezetek területén belül vagy azok között valósíthatók meg az 51. cikkben említett egységes napon belüli piac-összekapcsolási megoldás mellett. A napon belüli regionális aukciók lebonyolítása érdekében az érintett ajánlattételi övezetek területén belül és azok között végzett folyamatos kereskedés az övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontja előtt korlátozott időtartamra leállítható, amely nem lehet hosszabb, mint az aukció lebonyolításához szükséges minimális idő, illetve semmiképp sem lehet több, mint 10 perc.
- (3) Kiegészítő napon belüli regionális aukciók esetében az övezetközi napon belüli kapacitás árképzési módszertana eltérhet az 55. cikk (3) bekezdése szerinti módszertantól, de mindenképpen meg kell felelnie az 55. cikk (1) bekezdésében ismertetett elveknek.
- (4) A hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok akkor hagyhatják jóvá a kiegészítő napon belüli regionális aukciókra vonatkozó javaslatot, ha teljesülnek a következő feltételek:
  - a) a regionális aukciók nem csökkenthetik az egységes napon belüli piac-összekapcsolás likviditását;
  - b) valamennyi övezetközi kapacitást a kapacitáskezelő modulon keresztül kell felosztani;
  - c) a regionális aukció nem vezethet be semmilyen indokolatlan megkülönböztetést a szomszédos régiókból érkező piaci szereplők között;
  - d) a regionális aukciók ütemezéseinek az egységes napon belüli piac-összekapcsolással összhangban kell lenniük, hogy a piaci szereplők a valós időhöz lehetőleg legközelebb tudjanak kereskedni;
  - e) a szabályozó hatóságoknak egyeztetniük kellett az érintett tagállamokban található piaci szereplőkkel.
- (5) A kiegészítő regionális aukciókról szóló határozattól számítva legalább kétfévente az érintett tagállamok szabályozó hatóságai felülvizsgálják a regionális megoldások kompatibilitását az egységes napon belüli piac-összekapcsolással, így biztosítva a fenti feltételek további teljesülését.

3. szakasz

Átmeneti napon belüli megoldások

64. cikk

Az explicit felosztásra vonatkozó rendelkezések

- (1) Amennyiben azt az egyes ajánlattételiövezet-határok tagállamainak szabályozó hatóságai együtt kérik, az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők az implicit felosztáson kívül explicit felosztást – vagyis a villamosenergia-kereskedelemtől elkülönülő kapacitásfelosztást – is biztosítanak a kapacitáskezelő modulon keresztül az ajánlattételiövezet-határokon.
- (2) Az érintett ajánlattételiövezet-határok átvitelrendszer-üzemeltetői együtt dolgoznak ki javaslatot az explicit felosztásban részt venni kívánó piaci szereplők által teljesítendő feltételekről. A javaslatot az érintett ajánlattételiövezet-határok valamennyi tagállamának szabályozó hatóságai közösen hagyják jóvá.
- (3) A kapacitáskezelő modul létrehozásakor kerülni kell a megkülönböztetést a kapacitások egyidejű implicit és explicit felosztása során. A kapacitáskezelő modul határozza meg, hogy mely ajánlatokat kell párosításhoz kiválasztani és mely explicit kapacitás kérelmeket kell elfogadni, az ajánlat árának és bekerülési idejének rangsorolása szerint.

65. cikk

Az explicit felosztás kivezetése

- (1) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek szorosan együtt kell működniük az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőkkel és a 12. cikknek megfelelően egyeztetniük kell a piaci szereplőkkel annak érdekében, hogy nem szabványos napon belüli termékek kialakításával elégítsék ki a piaci szereplők explicit kapacitásfelosztási jogokhoz kapcsolódó igényeit.
- (2) Az explicit felosztás kivezetéséről szóló döntés előtt az érintett ajánlattételiövezet-határok valamennyi tagállamának szabályozó hatóságainak közösen egyeztetést kell szervezniük annak felmérésére, hogy a javasolt nem szabványos napon belüli termékek megfelelnek-e a piaci szereplők napon belüli kereskedelmi igényeinek.
- (3) Az érintett ajánlattételiövezet-határok valamennyi tagállamának hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságai közösen hagyják jóvá a nem szabványos termékek bevezetését és az explicit felosztás kivezetését.

66. cikk

A napon belüli eljárásokra vonatkozó rendelkezések

- (1) A piaci szereplők biztosítják az övezetközi kapacitás explicit felosztásához kapcsolódó menetrend-bejelentés, klíring és elszámolás elvégzését.
- (2) A piaci szereplők teljesítik az explicit felosztásból származó elszámoláshoz és kiegyenlítéshez kapcsolódó pénzügyi kötelezettségeket.
- (3) A részt vevő átvitelrendszer-üzemeltetők közzéteszik a releváns információkat azon rendszerösszekötőkről, amelyekre az explicit felosztás vonatkozik, ideértve az explicit felosztáshoz rendelkezésre álló övezetközi kapacitást is.

67. cikk

Explicit kapacitásigények

Explicit övezetközi kapacitásigényeket piaci szereplő csak olyan rendszerösszekötőre nyújthat be, ahol explicit felosztás alkalmazott. Valamennyi explicit kapacitásigény esetén a piaci szereplő a kapacitáskezelő modulnak adja meg a mennyiséget és az árat. Az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőknek nyilvánosan elérhetővé kell tenniük az explicit módon felosztott kapacitás díját és mennyiségét.

7. FEJEZET

Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás elszámolása és kiegyenlítése

68. cikk

Klíring és elszámolás

- (1) A központi szerződő felek biztosítják valamennyi párosított ajánlat időben történő klíringjét és elszámolását. A központi szerződő felek járnak el szerződő félként a piaci szereplőkkel szemben azok valamennyi ügylete kapcsán az ilyen ügyletekből származó pénzügyi jogok és kötelezettségek tekintetében.
- (2) Mindegyik központi szerződő fél fenntartja a piaci szereplők közötti anonimitást.
- (3) Mindegyik központi szerződő fél másik félként jár el egymással szemben az ajánlattételi övezetek közötti energiaforgalom kapcsán az ilyen energiaforgalomból származó pénzügyi jogok és kötelezettségek tekintetében.
- (4) Az ilyen forgalmak figyelembe veszik:
- a) a 39. cikk (2) bekezdésének b) pontja és az 52. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerint kialakított nettó pozíciókat;
  - b) a 49. és a 61. cikk szerint kiszámított menetrendezett forgalmakat.
- (5) Mindegyik központi szerződő fél biztosítja, hogy minden piaci időegységre vonatkozóan:
- a) az összes ajánlattételi övezet tekintetében, figyelembe véve – adott esetben – a felosztási korlátokat, megegyezzen a többlettel bíró ajánlattételi övezetekből kiszállított energia mennyisége a hiányt mutató ajánlattételi övezetekbe szállított energia mennyiségével;
  - b) az ajánlattételi övezetek közötti villamosenergia-kiszállítások és villamosenergia-beszállítások mértéke megegyezzen, és esetleges eltéréseket adott esetben csak a felosztási korlátok figyelembevétele okozhatja.
- (6) A (3) bekezdéstől függetlenül bármely szállításfelelős megjelenhet szerződő félként a különböző központi szerződő felek közötti energiapiaci ügyletekben, ha az érintett felek erre vonatkozóan kifejezetten megállapodnak. Ilyen megállapodás hiányában a szállítási szabályokról azok a szabályozó hatóságok döntenek, amelyek azokért az ajánlattételi övezetekért felelősek, amelyek között az energiaforgalom elszámolása és kiegyenlítése szükséges.
- (7) Valamennyi központi szerződő fél és szállításfelelős beszedi a 46–48. cikkben meghatározott egységes másnapi piac-összekapcsolásból és az 58–60. cikkben meghatározott egységes napon belüli piac-összekapcsolásból származó szűk keresztmetszet-kezelési bevételeket.
- (8) Valamennyi központi szerződő fél és szállításfelelős gondoskodik arról, hogy a beszedett szűk keresztmetszet-kezelési bevételeket legkésőbb az elszámolás napjától számított két héten belül megkapják az átvitelrendszer-üzemeltetők.
- (9) Amennyiben a fizetések időzítése nincs összehangolva két ajánlattételi övezet között, úgy az érintett tagállamok gondoskodnak egy olyan jogalany kijelöléséről, amely kezeli az időzítési eltéréseket és viseli a kapcsolódó költségeket.

8. FEJEZET

A felosztott övezetközi kapacitás garanciája

69. cikk

Javaslat a másnapi kapacitásgarancia határidejére

E rendelet hatálybalépésétől számított 16 hónapon belül valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetőnek közös javaslatot kell kidolgoznia egy egységes másnapi kapacitásgaranciára vonatkozó határidőről, amelynek legalább félórával kell megelőznie a másnapi piac kapuzárási időpontot. A javaslatról a 12. cikknek megfelelően egyeztetni kell.

70. cikk

A másnapi kapacitás és felosztási korlátok garanciája

- (1) A másnapi kapacitásgaranciára vonatkozó határidő előtt az összehangolt kapacitászámítás felelőse módosíthatja az érintett kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők felé megadott övezetközi kapacitást, illetve felosztási korlátokat.
- (2) A másnapi kapacitásgaranciára vonatkozó határidő után valamennyi övezetközi kapacitás és felosztási korlát garantált a másnapi kapacitásfelosztáshoz, hacsak nem teljesülnek a 46. cikk (2) bekezdésének a követelményei, amely esetben az övezetközi kapacitás és a felosztási korlátok akkor válnak garantálttá, amikor eljuttatják azokat az érintett kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkhez.
- (3) A másnapi kapacitásgaranciára vonatkozó határidő után a nem felosztott övezetközi kapacitást módosítani lehet a későbbi felosztásokhoz.

71. cikk

A napon belüli kapacitás garanciája

Az övezetközi kapacitás a felosztása után azonnal garantálttá válik.

72. cikk

Kapacitásgarancia vis maior vagy vészhelyzet esetén

- (1) A 714/2009/EK rendelet 16. cikkének (2) bekezdése szerinti vis maior vagy vészhelyzet esetén, amikor az átviteli-rendszer-üzemeltetőnek gyorsan és hatékonyan kell cselekednie, valamint nem lehetséges a teher-újraelosztás vagy az ellenkereskedelem, valamennyi átviteli-rendszer-üzemeltető jogosult a felosztott övezetközi kapacitások csökkentésére. A csökkentést minden esetben összehangolt módon kell elvégezni, a közvetlenül érintett valamennyi átviteli-rendszer-üzemeltetővel egyeztetve.
- (2) A vis maior eseményre vagy vészhelyzetre hivatkozó átviteli-rendszer-üzemeltető értesítést köteles közzétenni, rögzítve benne a vis maior vagy vészhelyzet jellegét és várható időtartamát. Ezt az értesítést a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkön keresztül kell elérhetővé tenni az érintett piaci szereplők számára. Ha explicit módon történt a kapacitások felosztása a piaci szereplők részére, akkor a vis maior eseményre vagy vészhelyzetre hivatkozó átviteli-rendszer-üzemeltető a szerződéses partnerei közül közvetlenül azoknak kell értesítést küldenie, akik az adott piaci időtávra vonatkozóan övezetközi kapacitás jogosultjai voltak.
- (3) Ha a felosztott kapacitás csökkentésére valamely átviteli-rendszer-üzemeltető által hivatkozott vis maior esemény vagy vészhelyzet miatt kerül sor, akkor az átviteli-rendszer-üzemeltető visszatérítést vagy ellentételezést biztosít a vis maior esemény vagy vészhelyzet időtartamára, a következők szerint:
- implicit felosztás esetén a központi szerződő feleket vagy szállításelelősöket semmilyen pénzügyi hátrány vagy előny nem érheti az ilyen csökkentés miatti kiegyenlítetlenségből adódóan;
  - vis maior esetén, ha a kapacitások felosztása explicit felosztással történt, a piaci szereplők jogosultak az explicit felosztási folyamat során a kapacitásért fizetett díj visszatérítésére;
  - vészhelyzet esetén, ha a kapacitások felosztása explicit felosztással történt, a piaci szereplők jogosultak az érintett ajánlattételi övezetek között fennálló piaci árkülönbsézzel egyenlő ellentételezésre az érintett időszakokra vonatkozóan; vagy
  - vészhelyzet esetén, ha a kapacitások felosztása explicit felosztással történt, de az ajánlattételi övezetben a piaci ár kiszámítása az adott időtávban nem történt meg a két érintett ajánlattételi övezet közül legalább az egyikben, a piaci szereplők jogosultak az explicit felosztási folyamat során a kapacitásért fizetett ellenérték visszatérítésére.
- (4) A vis maior eseményre vagy vészhelyzetre hivatkozó átviteli-rendszer-üzemeltető köteles mindent megtenni a vis maior vagy vészhelyzet következményeinek és időtartamának csökkentésére.
- (5) Ha egy tagállam úgy rendelkezik, az érintett átviteli-rendszer-üzemeltető kérésére a nemzeti szabályozó hatóság köteles értékelni, hogy egy adott esemény vis maiornak minősül-e.

III. CÍM

KÖLTSÉGEK

1. FEJEZET

A szűkkeresztmetszet-kezelési bevétel elosztás módszertana egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolásnál

73. cikk

A szűkkeresztmetszet-kezelési bevétel elosztásának módszertana

- (1) E rendelet hatálybalépésétől számított 12 hónapon belül valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető javaslatot dolgoz ki a szűkkeresztmetszet-kezelési bevétel elosztásának módszertanára.
- (2) Az (1) bekezdés szerint kidolgozott módszertannak szükséges:
- elősegítenie a villamosenergia-átviteli rendszer hosszú távú, hatékony működését és fejlődését, valamint az uniós villamosenergia-piac hatékony működését;
  - megfelelnie a 714/2009/EK rendelet 16. cikke szerinti szűkkeresztmetszet-kezelési általános elveknek;
  - lehetővé tennie az ésszerű pénzügyi tervezést;
  - összeegyeztethetőnek lennie minden időtávval;
  - megállapodásokat létrehoznia az átvitelrendszer-üzemeltetőktől eltérő felek tulajdonában levő átviteli eszközökből származó szűkkeresztmetszet-kezelési bevétel megosztására.
- (3) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a (1) bekezdés szerinti módszertan alapján osztják el a szűkkeresztmetszet-kezelési bevételeket az elvárható legrövidebb időn belül, de nem később, mint a szűkkeresztmetszet-kezelési bevételeknek a 68. cikk (8) bekezdése szerinti átutalását követő egy héten belül.

2. FEJEZET

A teher-újraelosztás és ellenkereskedelem költségmegosztási módszertana egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolásnál

74. cikk

A teher-újraelosztás és ellenkereskedelem költségmegosztási módszertana

- (1) A kapacitásszámítási régiókról szóló döntéstől számított legkésőbb 16 hónapon belül mindegyik kapacitásszámítási régió valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetője javaslatot dolgoz ki a teher-újraelosztás és ellenkereskedelem költségmegosztásának közös módszertanára.
- (2) A teher-újraelosztás és ellenkereskedelem költségmegosztási módszertana magában foglalja a határkeresztező vonatkozású intézkedéseket érintő költségmegosztási megoldásokat.
- (3) Az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők közötti költségmegosztásra alkalmas teher-újraelosztási és ellenkereskedelmi költségeket átlátható és auditálható módon kell meghatározni.
- (4) A teher-újraelosztás és ellenkereskedelem költségmegosztási módszertanának feladata legalább:
- megállapítani, hogy a beavatkozó intézkedések alkalmazása miatt felmerült, a kapacitásszámításban figyelembe vett – ahol az ilyen intézkedések alkalmazásra közös keret van kialakítva – költségek közül melyek alkalmasak egy kapacitásszámítási régió valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetője közötti megosztásra a 20. és 21. cikk szerinti kapacitásszámítási módszertannak megfelelően;
  - meghatározni, hogy az övezetközi kapacitás garantálását célzó teher-újraelosztás vagy ellenkereskedelem alkalmazása miatt felmerült költségek közül melyek alkalmasak egy kapacitásszámítási régió valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetője közötti megosztásra a 20. és 21. cikk szerinti kapacitásszámítási módszertannak megfelelően;
  - szabályokat rögzíteni az a) és b) pont szerint meghatározott, az egész régióra kiterjedő költségmegosztáshoz.

- (5) Az (1) bekezdés szerint kidolgozott módszertannak tartalmaznia kell:
- egy mechanizmust, amellyel megerősíthető a tényleges igény a bevont átvitelrendszer-üzemeltetők közötti teher-újraelosztásra vagy ellenkereskedelemre;
  - egy utólagos mechanizmust a költségekkel járó beavatkozó intézkedések alkalmazásának nyomonkövetésére;
  - egy mechanizmust a beavatkozó intézkedések kihatásának értékelésére üzembiztonsági és gazdasági szempontok szerint;
  - egy folyamatot a beavatkozó intézkedések továbbfejlesztésére;
  - egy folyamatot, amely mindegyik kapacitásszámítási régió figyelemmel kísérését lehetővé teszi a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságoknak.
- (6) Az (1) bekezdés szerint kidolgozott módszertan emellett:
- megfelelő ösztönzőket biztosít a szűk keresztmetszetek kezeléséhez, ideértve a beavatkozó intézkedéseket és a hatékony beruházásokra való ösztönzést;
  - összhangban van a bevont átvitelrendszer-üzemeltetők feladataival és kötelezettségeivel;
  - biztosítja a költségek és hasznok méltányos felosztását a bevont átvitelrendszer-üzemeltetők között;
  - összhangban van más kapcsolódó mechanizmusokkal, ideértve legalább a következőket:
    - a szűk keresztmetszet-kezelési bevétel szétosztás módszertana a 73. cikk szerint;
    - az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus a 714/2009/EK rendelet 13. cikke és a 838/2010/EU bizottsági rendelet szerint ⁽¹⁾;
  - elősegíti a páneurópai összekapcsolt rendszer hosszú távú, hatékony fejlődését és működését, valamint a páneurópai villamosenergia-piac hatékony működését;
  - elősegíti a 714/2009/EK rendelet 16. cikke szerinti szűk keresztmetszet-kezelési általános elvek betartását;
  - ésszerű pénzügyi tervezést tesz lehetővé;
  - összegegyeztethető mind a másnapi, mind a napon belüli piaci időtávokkal; és
  - megfelel az átláthatóság és a megkülönböztetésmentesség elvének.
- (7) 2018. december 31-ig minden egyes kapacitásszámítási régió valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetője – amennyire csak lehetséges – harmonizálja a teher-újraelosztási és ellenkereskedelmi költség megosztásának az adott kapacitásszámítási régióban alkalmazott módszertanát a többi régióval.

3. FEJEZET

A kapacitáselosztási és a szűk keresztmetszet-kezelési költségek megtérülése

75. cikk

Általános költségmegtérülési rendelkezések

- (1) A 8. cikk szerint az átvitelrendszer-üzemeltetők részére előírt kötelezettségekhez kapcsolódó költségeket, ideértve a 74. cikkben és a 76–79. cikkben meghatározott költségeket is, a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok állapítják meg. Az indokoltként, ésszerűként és arányosként megállapított költségek megtérítése ésszerű időn belül történik hálózati díjakon vagy más megfelelő mechanizmusokon keresztül a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok által meghatározottak szerint.
- (2) A tagállamok a 80. cikk (2) bekezdésének a) pontja szerinti közös költségekből, a 80. cikk (2) bekezdésének b) pontja szerinti regionális költségekből és a 80. cikk (2) bekezdésének c) pontja szerinti nemzeti költségekből indokoltként, ésszerűként és arányosként megállapított költségviselési részaránya a villamosenergiapiac-üzemeltetői díjakból, hálózati tarifákból vagy más megfelelő mechanizmusokon keresztül térül meg a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok által meghatározottak szerint.
- (3) A szabályozó hatóságok kérése esetén az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők, kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és a 78. cikkben meghatározott szereplők a kéréstől számított három hónapon belül megadják a kért információkat a felmerült költségek megállapításának elősegítéséhez.

⁽¹⁾ A Bizottság 2010. szeptember 23-i 838/2010/EU rendelete az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezések mechanizmusára és az átviteli díjak szabályozásának közös elveire vonatkozó iránymutatás megállapításáról (HL L 250., 2010.9.24., 5. o.).

76. cikk

Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás kialakítási, módosítási és működési költségei

- (1) Valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető az alábbi költségeket viseli:
- az egységes másnapi piac-összekapcsolás áralapú piac-összekapcsolási algoritmusának kialakítása, frissítése és továbbfejlesztése kapcsán felmerülő közös, regionális és nemzeti költség;
  - a folyamatos kereskedési algoritmus és az egységes napon belüli piac-összekapcsolás kialakításának, frissítésének és továbbfejlesztésének közös, regionális és nemzeti költség;
  - az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás működésének közös, regionális és nemzeti költség.
- (2) Az érintett kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkkel kötött megállapodástól függően az átvitelrendszer-üzemeltetők hozzájárulhatnak az (1) bekezdésben előírt költségekhez, a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóság jóváhagyása esetén. Ilyen esetben az érintett kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőktől származó előrejelzés kézhezvételétől számított két hónapon belül minden egyes átvitelrendszer-üzemeltető jogosult jóváhagyás céljából költség-hozzájárulási javaslatot tenni a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságnál.
- (3) Az érintett kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők csak akkor jogosultak az (1) bekezdés szerinti költségek – azon részének, amelyet a (2) bekezdés szerint nem viseltek az átvitelrendszer-üzemeltetők – díjakon vagy más mechanizmuson keresztül megtérítésére a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatósággal fennálló nemzeti megállapodások értelmében, ha a költségek indokoltak és arányosak.

77. cikk

Klíring és elszámolási költségek

- (1) A központi szerződő feleknél és szállításelelősöknél felmerülő valamennyi költség díjak vagy más megfelelő mechanizmusok útján téríthető meg, ha azok indokoltak és arányosak.
- (2) A központi szerződő felek és a szállításelelősök a főlegesen költségeket kerülő és a jelentkező kockázatot tükröző hatékony klíring és elszámolási megállapodásokat kötnek. A határkereszteső elszámolási és kiegyenlítési megoldásokat a megfelelő nemzeti szabályozó hatóságoknak jóvá kell hagyniuk.

78. cikk

Az összehangolt kapacitásszámítási folyamat kialakítási és működési költségei

- (1) Mindegyik átvitelrendszer-üzemeltető maga viseli a kapacitásszámítási folyamathoz szükséges bemeneti adatok biztosításának költségeit.
- (2) Valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető közösen viseli az egyedi hálózatmodellek egyesítésének költségeit.

Mindegyik kapacitásszámítási régió valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetője viseli az összehangolt kapacitásszámítás felelőseinek kialakítási és működési költségeit.

- (3) Az e rendelet követelményeinek teljesítése során a piaci szereplőknél felmerülő költségeket ezen piaci szereplők viselik.

79. cikk

A kapacitásgarancia biztosításának költségei

A 70. cikk (2) bekezdése és a 71. cikk szerinti kapacitásgarancia biztosításának költségeit – amilyen mértékben lehetséges – az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők viselik a 714/2009/EK rendelet 16. cikke (6) bekezdése a) pontjának megfelelően. Ezeknek a költségeknek magukban kell foglalniuk az övezetközi kapacitásgaranciához kapcsolódó kompenzációs mechanizmusból származó költségeket, továbbá a teher-újraelosztás és az ellenkereskedelem költségeit, valamint a piaci szereplők kompenzálásához kapcsolódó kiegyenlítő energia költségeket.

80. cikk

Költségmegosztás a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és az átvitelrendszer-üzemeltetők között a különböző tagállamokban

(1) Valamennyi érintett kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető és átvitelrendszer-üzemeltető éves jelentést küld a szabályozó hatóságokhoz, amelyben részletesen kifejti az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás kialakítási, módosítási és működési költségeit. A jelentést az Ügynökség közzéteszi, kellőképpen figyelembe véve a bizalmas üzleti adatok védelmét. Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsoláshoz közvetlenül kapcsolódó költségeket átlátható és elkülönített módon kell meghatározni, és azoknak auditálhatónak kell lenniük. A jelentésnek részletes információkat kell tartalmaznia az átvitelrendszer-üzemeltetőknek a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkkel kapcsolatos költségekhez való hozzájárulásairól a 76. cikk (2) bekezdésének megfelelően.

(2) Az (1) bekezdésben említett költségek kötelező lebontása:

- a) az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolásban részt vevő valamennyi kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető vagy átvitelrendszer-üzemeltető összehangolt tevékenységeiből adódó közös költségek;
- b) az egy adott régióban együttműködő kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők vagy átvitelrendszer-üzemeltetők tevékenységeiből adódó regionális költségek;
- c) a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők vagy átvitelrendszer-üzemeltetők adott tagállamban végzett tevékenységeiből adódó nemzeti költségek.

(3) A (2) bekezdés a) pontja szerinti közös költségeket az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolásban részt vevő tagállamokban és harmadik országokban működő kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és átvitelrendszer-üzemeltetők között kell megosztani. Az egyes tagállamokban és – adott esetben – harmadik országokban működő átvitelrendszer-üzemeltetők és kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők által fizetendő összeg kiszámításához a közös költség egy nyolcadát kell egyenlően elosztani mindegyik tagállam és harmadik ország között, ötnyolcadát a fogyasztással arányosan kell elosztani mindegyik tagállam és harmadik ország között, kétnyolcadát pedig egyenlően kell elosztani a részt vevő kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők között. A közös költségek változásainak, illetve a részt vevő átvitelrendszer-üzemeltetők és kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők változásainak figyelembevétele érdekében a közös költségek kiszámításánál rendszeres kiigazítása szükséges.

(4) Egy adott régióban együttműködő villamosenergiapiac-üzemeltetőknek és átvitelrendszer-üzemeltetők közösen meg kell egyezniük a regionális költségek megosztására vonatkozó javaslatról a (2) bekezdés b) pontjának megfelelően. A javaslatot ezután az érintett régió egyes tagállamainak hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságai egyénileg hagyják jóvá. Egy adott régióban együttműködő villamosenergiapiac-üzemeltetők és átvitelrendszer-üzemeltetők alternatívaként alkalmazhatják a (3) bekezdésben meghatározott költségmegosztást is.

(5) Ezeket a költségmegosztási elveket az e rendelet hatálybalépésétől kezdve felmerült költségekre kell alkalmazni. Ez azonban nem érintheti azon meglévő megoldásokat, amelyeket az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás kialakítására alkalmaznak, az e rendelet hatálybalépése előtt felmerült költségeket pedig az ilyen megoldásokra irányadó meglévő megállapodások alapján kell megosztani a villamosenergiapiac-üzemeltetők és átvitelrendszer-üzemeltetők között.

IV. CÍM

FELADATOK ÁTRUHÁZÁSA ÉS FIGYELEMMEL KÍSÉRÉS

81. cikk

Feladatok átruházása

(1) Bármely átvitelrendszer-üzemeltető vagy kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető részben vagy egészben egy vagy több harmadik félre ruházhatja át az e rendelet szerinti bármely feladatát, amennyiben a harmadik fél legalább olyan hatékonyan ellátja az adott funkciót, mint az átruházó. Az átruházó továbbra is felelősséggel tartozik az e rendelet szerinti kötelezettségek teljesítéséért, ideértve a szabályozó hatóság által végzett figyelemmel kíséréshez szükséges információk elérhetőségének biztosítását is.

(2) Az átruházás előtt az érintett harmadik félnek egyértelműen bizonyítania kell az átruházó felé azt, hogy képes az e rendelet szerinti minden egyes kötelezettség teljesítésére.

(3) Amennyiben az e rendelet szerinti valamely feladat részben vagy egészben átruházásra kerül egy harmadik félre, úgy az átruházó gondoskodik arról, hogy az átruházás előtt megfelelő titoktartási megállapodások aláírására kerüljön sor az átruházó titoktartási kötelezettségeivel összhangban.

82. cikk

Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás kialakításának figyelemmel kísérése

(1) A piacösszekapcsolás-üzemeltető funkcióit ellátó jogalanyt vagy jogalanyokat azon terület szabályozó hatóságainak és egyéb érintett hatóságainak kell figyelemmel kísérniük, ahol ezen jogalanyok elhelyezkednek. A figyelemmel kísérésben adott esetben más szabályozó hatóságok vagy egyéb illetékes hatóságok, valamint az Ügynökség is részt vesz. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető és a piacösszekapcsolás-üzemeltető funkciókat ellátó jogalany figyelemmel kíséréseért elsősorban felelős szabályozó hatóságok, illetve egyéb illetékes hatóságok maradéktalanul együttműködnek, valamint hozzáférhetővé teszik mindazokat az információkat, amelyek elősegítik más szabályozó hatóságok és az Ügynökség számára az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolásnak a 2009/72/EK irányelv 38. cikke szerinti figyelemmel kísérését.

(2) Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás végrehajtása kapcsán az ENTSO-E a 714/2009/EK rendelet 8. cikke (8) bekezdésének megfelelően különösen az alábbiakat kíséri figyelemmel:

- a) az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás végrehajtásának folyamatát és az esetlegesen felmerülő problémákat, ideértve az egyes országokban rendelkezésre álló különböző opciók kiválasztását is;
- b) a kapacitászámítási és -felosztási jelentés elkészítését a 31. cikk (1) bekezdésének megfelelően;
- c) az aktuális ajánlattételiövezet-konfiguráció hatékonyságát az Ügynökséggel való együttműködés tekintetében a 34. cikknek megfelelően;
- d) a piac-összekapcsolási algoritmus és a folyamatos kereskedési algoritmus hatékony működését a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkkel együttműködve a 37. cikk (6) bekezdésének megfelelően;
- e) a 41. cikk (1) bekezdése és az 54. cikk (1) bekezdése szerinti kiesett ellátás becsült értékét érintő kritériumok hatékonyságát; valamint
- f) az egységes másnapi piac-összekapcsolásból származó menetrendezett forgalmak számítási módszertanának felülvizsgálatát, a 43. cikk (4) bekezdésének megfelelően.

(3) A jelen rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül az ENTSO-E véleményezés céljából figyelemmel kísérisi tervet kell benyújtania az Ügynökséghez, amely magában foglalja a készítendő jelentéseket és az esetleges frissítéseket a (2) bekezdésnek megfelelően.

(4) A jelen rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül az Ügynökség az ENTSO-E-vel együttműködve összeállítja a 714/2009/EK rendelet 8. cikke (9) bekezdésének és 9. cikke (1) bekezdésének megfelelően az ENTSO-E által az Ügynökséghez továbbítandó információk listáját. A releváns információk listája folyamatosan frissítendő. Az ENTSO-E átfogó, standard formátumú, digitális adatállományt köteles fenntartani az Ügynökség által kért információkról.

(5) Valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető megadja az ENTSO-E részére a feladatok ellátásához kért adatokat a (2) és (4) bekezdéssel összhangban.

(6) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők, a piaci szereplők és más, az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás szempontjából releváns szervezetek kötelesek az Ügynökség és az ENTSO-E együttes kérésére megküldeni az ENTSO-E részére a (2) és (4) bekezdésnek megfelelő figyelemmel kíséréshez szükséges információkat azon információk kivételével, amelyeket a szabályozó hatóságok, az Ügynökség vagy az ENTSO-E mindenkor figyelemmel kísérisi feladataik végrehajtásával összefüggésben már megkaptak.

V. CÍM

ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

83. cikk

Átmeneti rendelkezések Írország és Észak-Írország vonatkozásában

(1) A 4., 5. és 6. cikke valamint a feltételek vagy módszertanok kidolgozásában való részvétel kivételével, amelyre a mindenkor határidők érvényesek, e rendelet követelményei 2017. december 31-ig nem alkalmazandóak Írországban és Észak-Írországban.

(2) Az e rendelet hatálybalépésétől 2017. december 31-ig Írország és Észak-Írország előkészítő, átmeneti intézkedéseket hajt végre. Az átmeneti intézkedések:

- a) megkönnyítik az átmenetet az e rendelet teljes körű végrehajtásáig és az e rendeletnek való teljes körű megfelelésig, valamint magukban foglalnak minden szükséges előkészítő intézkedést az e rendelet 2017. december 31-ig történő teljes körű végrehajtása és az e rendeletnek való teljes körű megfelelés tekintetében;
- b) garantálják a szomszédos joghatóságok piacaival történő ésszerű mértékű integrálódást;
- c) biztosítják legalább a következőket:
  - i. rendszerösszekötő kapacitás felosztása egy másnapi explicit aukción és legalább két napon belüli implicit aukción;
  - ii. rendszerösszekötő kapacitás és energia közös menetrendezése a másnapi piaci időtávban;
  - iii. a 714/2009/EK rendelet I. mellékletének 2.5. pontjában meghatározott „használd vagy elveszíted”, illetve „használd vagy add el” elv alkalmazása a másnapi időtávban fel nem használt kapacításra.
- d) biztosítják a rendszerösszekötő kapacitás tisztességes és megkülönböztetéstől mentes árképzését a napon belüli implicit aukciókon;
- e) tisztességes, átlátható és megkülönböztetéstől mentes ellentételezési mechanizmusokat vezetnek be a kapacitásgarancia biztosításához;
- f) részletes tervet határoznak meg, melyet Írország és Észak-Írország szabályozó hatóságainak jóvá kell hagyniuk; amelyben meghatározzák az e rendelet maradéktalan megvalósításához szükséges döntési pontokat;
- g) részt vesznek az összes érintett felet bevonó egyeztetési folyamatban, és maximálisan figyelembe veszik az egyeztetés eredményét;
- h) költség-hozam elemzést készítenek;
- i) más joghatóságokra szükségtelenül nem gyakorolnak hatást.

(3) Írország és Észak-Írország szabályozó hatóságai legalább negyedévente vagy amikor azt az Ügynökség kéri, az Ügynökség rendelkezésére bocsátanak minden olyan információt, amely szükséges az Írország szigetén működő villamosenergia-piac átmeneti intézkedéseinek felmérésére, valamint az e rendelet maradéktalan megvalósítása és az annak való megfelelés terén elért előrehaladás értékelésére.

84. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2015. július 24-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Jean-Claude JUNCKER